KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2015/1470

(2015. gada 30. marts)

par valsts atbalstu SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN), ko īstenoja Rumānija – Šķīrējtiesas 2013. gada 11. decembra nolēmums lietā *Micula* pret Rumāniju

(izziņots ar dokumenta numuru C(2015) 2112)

(Autentisks ir tikai teksts rumāņu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu [1],

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

uzaicinājusi ieinteresētās personas iesniegt piezīmes saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem [2] un ņemot vērā šīs piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

(1) Saskaņā ar 2013. gada 11. decembra nolēmumu ("Nolēmums") Starptautiskā Investīciju strīdu izšķiršanas centra ("*ICSID*") aizgādnībā izveidotā šķīrējtiesa ("Šķīrējtiesa") lietā *Micula u. c.* pret Rumāniju [3] piesprieda Rumānijai maksāt pieciem prasītājiem (brāļiem *Viorel* un *Ioan Micula* un uzņēmumiem *S.C. European Food S.A., S.C. Starmill S.R.L.* un *S.C. Multipack*, kuru īpašnieki ir brāļi *Micula*; kopīgi – "prasītāji") kompensāciju RON 376 433 229 (aptuveni EUR 82 miljoni [4]) par to, ka Rumānija nenodrošināja taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi pret prasītāju ieguldījumiem, tādējādi pārkāpjot 2. panta 3. punktu Nolīgumā par ieguldījumu veicināšanu un savstarpējo aizsardzību ("*BIT*"), kas noslēgts starp Zviedrijas Karalistes valdību un Rumānijas valdību [5]. Turklāt Šķīrējtiesa nolēma, ka attiecībā uz minēto summu ir jāuzkrājas procentiem, līdz Rumānija pilnīgi īstenos tās Nolēmumu. Tādējādi līdz 2013. gada 11. decembrim kopējā summa, ko Rumānija bija parādā prasītājiem, sasniedza RON 791 882 452 (aptuveni EUR 178 miljonus [6]).

(2) Komisijas dienesti 2014. gada 31. janvāra vēstulē informēja Rumānijas iestādes, ka Nolēmuma jebkura īstenošana vai izpilde būtu uzskatāma par jaunu atbalstu un būtu paziņojama Komisijai.

(3) Rumānijas iestādes 2014. gada 20. februārī informēja Komisijas dienestus, ka tās ir daļēji īstenojušas Nolēmumu, t. i., tās ir atlīdzinājušas daļu no kompensācijas, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, dzēšot nodokļu parādu, kuru viens prasītājs, proti, uzņēmums *S.C. European Food S.A.*, bija parādā Rumānijas iestādēm. Šādi dzēstais nodokļu parāds sasniedza RON 337 492 864 (aptuveni EUR 76 miljonus [7]). Rumānija arī lūdza Komisijas dienestiem sniegt skaidrojumu par iespēju maksāt atlikušo summu fiziskai personai (brāļiem *Viorel* un *Ioan Micula* vai jebkurai citai fiziskai personai, uz kuru var attiecināt prasību).

(4) Komisijas dienesti 2014. gada 12. martā pieprasīja Rumānijai papildu informāciju par paredzēto Nolēmuma turpmāko īstenošanu vai izpildi, un Rumānija to sniedza 2014. gada 26. marta vēstulē.

---

[1] No 2009. gada 1. decembra EK līguma 87. un 88. pants attiecīgi kļuva par Līguma 107. un 108. pantu. Abu pantu noteikumu kopumi būtībā ir vienādi. Šajā lēmumā atsauces uz Līguma 107. un 108. pantu vajadzības gadījumā jāsaprot kā atsauces uz EK līguma 87. un 88. pantu. Ar Līgumu tika ieviestas arī dažas izmaiņas terminoloģijā, piemēram, "Kopiena" aizstāja ar "Savienība" un "kopējais tirgus" ar "iekšējais tirgus". Šajā lēmumā ir izmantota Līguma terminoloģija.

[2] OV C 393, 7.11.2014., 27. lpp.

[3] *ICSID* lieta Nr. ARB/05/20, *Ioan Micula, Viorel Micula, S.C. European Food S.A., S.C. Starmill S.R.L. un S.C. Multipack SRL* pret Rumāniju, 2013. gada 11. decembra galīgais nolēmums.

[4] Eiropas Centrālās bankas atsauces valūtas maiņas kurss 2013. gada 11. decembrī: EUR 1 = RON 4,45.

[5] *BIT* stājās spēkā 2003. gada 1. aprīlī.

[6] Skatīt 4. zemsvītras piezīmi.

[7] Eiropas Centrālās bankas atsauces valūtas maiņas kurss 2014. gada 15. janvārī: EUR 1 = RON 4,52.

(5) Komisijas dienesti 2014. gada 1. aprīlī brīdināja Rumānijas iestādes par iespēju izdot atbalsta pārtraukšanas rīkojumu, lai nodrošinātu, ka vairs netiks izmaksāts neviens nesaderīgs valsts atbalsts, un lūdza Rumānijai sniegt piezīmes par šo jautājumu. Rumānija 2014. gada 7. aprīļa vēstulē paziņoja, ka tā nevēlas sniegt piezīmes par atbalsta pārtraukšanas rīkojumu, ko, iespējams, izdos Komisija.

(6) Komisija 2014. gada 26. maija vēstulē informēja Rumāniju par savu lēmumu izdot atbalsta pārtraukšanas rīkojumu ("pārtraukšanas rīkojums") atbilstīgi Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999 ([8]) 11. panta 1. punktam, liekot Rumānijai pārtraukt jebkādu rīcību, kuras rezultātā var notikt tās Nolēmuma daļas īstenošana vai izpilde, kas vēl nav samaksāta, jo tā var būt nelikumīga valsts atbalsta izmaksāšana, kamēr Komisija nav pieņēmusi galīgo lēmumu par minētā valsts atbalsta saderību ar iekšējo tirgu.

(7) Komisija 2014. gada 1. oktobra vēstulē informēja Rumāniju, ka tā ir nolēmusi sākt Līguma 108. pantu 2. punktā paredzēto procedūru ("lēmums par procedūras sākšanu") attiecībā uz to, ka Rumānija 2014. gada sākumā ([9]) ir daļēji īstenojusi Nolēmumu, kā arī attiecībā uz jebkuru turpmāku Nolēmuma īstenošanu vai izpildi.

(8) Komisijas lēmums sākt procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ([10]) 2014. gada 7. novembrī. Minētajā lēmumā Komisija aicināja ieinteresētās puses iesniegt savas piezīmes.

(9) Rumānija 2014. gada 26. novembrī iesniedza piezīmes saistībā ar lēmumu par procedūras sākšanu. Prasītāji iesniedza piezīmes kā ieinteresētā persona 2014. gada 8. decembrī – pēc tam, kad Komisija noraidīja viņu lūgumu pagarināt termiņu piezīmju iesniegšanai. Prasītāju piezīmes tika pārsūtītas Rumānijai, kurai tika dota iespēja paust savu viedokli; Rumānijas apsvērumi par prasītāju piezīmēm tika saņemti 2015. gada 27. janvārī.

(10) Prasītāji arī lūdza piekļuvi visai sarakstei starp Komisiju un Rumāniju, kas ietverta lietas materiālos. Lūgums tika noraidīts 2014. gada 19. decembrī, un noraidījums tika apstiprināts 2015. gada 2. martā.

(11) Rumānijas iestādes 2015. gada 9. un 11. marta vēstulē informēja Komisiju, ka laikposmā no 2015. gada 5. februāra līdz 25. februārim tiesu izpildītājs konfiscēja Finanšu ministrijai papildu summu RON 9 197 482 apmērā un ka Finanšu ministrija brīvprātīgi iemaksāja atlikušo summu (t. i., RON 466 760 066) ([11]) bloķētā kontā, kas atvērts piecu prasītāju vārdā.

2. **VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA**

Rumānijā piemērojamie valsts atbalsta tiesību akti pirms tās pievienošanās Savienībai

(12) Eiropas nolīgums ("Nolīgums") starp Eiropas Kopienu ("Kopiena") un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Rumāniju, no otras puses, stājās spēkā 1995. gada 1. februārī ([12]). Nolīguma mērķis bija sagatavot Rumānijas pievienošanos Savienībai. Nolīguma 64. panta 1. punkta iii) apakšpunktā bija noteikts, ka jebkurš valsts atbalsts, kas izkropļo vai draud izkropļot konkurenci, dodot priekšroku atsevišķiem uzņēmumiem vai atsevišķu preču ražošanai, ciktāl tas var ietekmēt tirdzniecību starp Savienību un Rumāniju, nav saderīgs ar Nolīguma pienācīgu darbību. Saskaņā ar Nolīguma 64. panta 2. punktu visas darbības, kas ir pretrunā šim pantam, bija jānovērtē "uz kritēriju pamata, kas izriet no Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līguma 85., 86. un 92. panta noteikumu piemērošanas" (tagad Līguma 101., 102. un 107. pants). Šī dinamiskā atsauce uz "kritērijiem, kas izriet no noteikumu piemērošanas" attiecas uz visiem Savienības noteikumiem par valsts atbalstu, tostarp tiem, kas reglamentē reģionālā valsts atbalsta piešķiršanu ([13]). Papildus materiāltiesiskajam pienākumam ievērot Savienības valsts atbalsta tiesību

([8]) Padomes 1999. gada 22. marta Regula (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.).
([9]) Skatīt 3. apsvērumu.
([10]) Skatīt 2. zemsvītras piezīmi.
([11]) Papildu RON 6 028 608 ir pārskaitīti bloķētajā kontā kā kompensācija par izpildes izmaksām.
([12]) OV L 357, 31.12.1994., 2. lpp.
([13]) Skatīt arī īstenošanas noteikumu 2. pantu ES un Rumānijas Asociācijas padomes 2001. gada 10. aprīļa Lēmumā Nr. 4/2000 par īstenošanas noteikumu pieņemšanu, lai piemērotu valsts atbalsta noteikumus, kas minēti 64. panta 1. punkta iii) apakšpunktā un 2. punktā, atbilstīgi 64. panta 3. punktam Eiropas nolīgumā par asociācijas izveidi starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Rumāniju, no otras puses, kā arī minētā nolīguma 2. protokola par Eiropas Ogļu un tērauda kopienas (EOTK) ražojumiem 9. panta 1. punkta iii) apakšpunktā un 2. punktā (OV L 138, 22.5.2001., 16. lpp.).

aktus Rumānijai Nolīguma 69. un 71. pantā bija paredzēts pienākums saskaņot valsts tiesību aktus ar *acquis communautaire*, skaidri minot Savienības konkurences tiesības un tādējādi Savienības valsts atbalsta tiesību normu, kas ir to sastāvdaļa. Attiecīgi Nolīgumā bija paredzēti pienākumi Rumānijai, un Rumānija tos pildīja, lai atbilstu visam Savienības valsts atbalsta tiesību normu kopumam. Turklāt pēc tam, kad valsts parlaments Nolīgumu ratificēja ar Likumu Nr. 20/1993 un tas 1993. gada 12. aprīlī tika publicēts valsts oficiālajā vēstnesī ([14]), Nolīgums kļuva par valsts tiesiskā regulējuma daļu.

(13) Lai izpildītu Nolīgumā paredzēto saskaņošanas pienākumu, 1999. gadā Rumānija pieņēma Likumu Nr. 143/1999 par valsts atbalstu ("Valsts atbalsta likums"), kas stājās spēkā 2000. gada 1. janvārī. Minētajā likumā bija ietverta tāda pati valsts atbalsta definīcija kā Nolīguma 64. pantā un Savienības tiesību aktos. Ar minēto likumu tika izraudzīta arī Rumānijas Konkurences padome ([15]) un Rumānijas Konkurences birojs ([16]) kā valsts atbalsta uzraudzības iestādes, kas ir kompetentas izvērtēt tāda valsts atbalsta saderību, kuru Rumānija piešķir uzņēmumiem ([17]), un noteikta procedūra, kas jāievēro valsts atbalsta paziņošanas un atļaušanas gadījumā un kas izstrādāta, pamatojoties uz Līguma 108. pantu.

Ieguldījumu stimulu shēma

(14) Rumānija 1998. gada 2. oktobrī pieņēma Valdības ārkārtas rīkojumu 24/1998 ("VĀR 24"), kurā atsevišķiem ieguldītājiem nelabvēlīgos reģionos piešķīra virkni stimulu, *inter alia*:

— atbilstīgi 6. panta 1. punkta a) apakšpunktam – atbrīvojumu no muitas nodokļiem un pievienotās vērtības nodokļa par mehānismiem, instrumentiem, iekārtām, aprīkojumu, transportlīdzekļiem un citām precēm, uz kurām attiecas nolietojums un kuras ir importētas vai ražotas iekšzemē ar mērķi veikt ieguldījumus minētajā reģionā ("mehānismu atvieglojums"),

— atbilstīgi 6. panta 1. punkta b) apakšpunktam – muitas nodokļu atmaksāšanu par izejvielām, rezerves daļām un/vai komponentiem, kas vajadzīgi, lai ieguldītājs pats ražotu minētajā reģionā ("izejvielu atvieglojums"),

— atbilstīgi 6. panta 1. punkta c) apakšpunktam – atbrīvojumu no peļņas nodokļa laikposmā, kurā attiecīgā teritorija ir pasludināta par nelabvēlīgu reģionu ("peļņas nodokļa atvieglojums").

(15) Rumānijas valdība noteica, kuri reģioni būtu jāpasludina par nelabvēlīgiem un uz cik ilgu laiku, nepārsniedzot 10 gadu termiņu. Ar 1999. gada 25. marta lēmumu, kas stājās spēkā 1999. gada 1. aprīlī, valdība deklarēja Štejas-Nučetas raktuvju rajonu Bihoras apgabalā par nelabvēlīgu reģionu uz 10 gadiem.

(16) Rumānijas Konkurences padome 2000. gada 15. maijā pieņēma Lēmumu Nr. 244/2000, kurā tā konstatēja, ka vairāki stimuli, kas tiek piedāvāti saskaņā ar VĀR 24, kropļo konkurenci. Tā uzskatīja, ka "[a]tbrīvojums no muitas nodokļa par izejvielām ir uzskatāms par valsts atbalstu darbībai (..), kas izraisa konkurences kropļošanu", un nolēma, ka "muitas nodokļu atmaksāšana par importētajām izejvielām, rezerves daļām un/vai komponentiem, kas vajadzīgi pašu ražošanas vajadzībām kādā reģionā, (..) ir jāsvītro". Šis lēmums tika pieņemts saistībā ar Reģionālās attīstības valsts aģentūras (atbalsta piešķīrējs atbilstīgi VĀR 24) paziņojumu Konkurences padomei (saskaņā ar Likumu Nr. 143/1999) par paredzētajiem VĀR 24 grozījumiem, kuri iekļauti Valdības ārkārtas rīkojuma 75/2000 ("VĀR 75") projektā. Papildus citiem paziņotajiem grozījumiem Rumānijas likumdevējs paredzēja aizstāt muitas nodokļu atmaksāšanu atbilstīgi VĀR 24 6. panta 1. punkta b) apakšpunktam (izejvielu atvieglojums) ar atbrīvojumu no muitas nodokļiem par importētajām izejvielām, rezerves daļām un/vai komponentiem, kas vajadzīgi pašu ražošanas vajadzībām. Lēmumā Nr. 244/2000 Konkurences padome piešķīra nosacītu atļauju izstrādāt VĀR 75, ja tiek ievēroti šādi nosacījumi: i) atvieglojumi saskaņā ar VĀR 24 6. panta 1. punkta b) apakšpunktu būtu jāatceļ, un plānotais grozījums, kurā paredzēts aizstāt muitas nodokļu atmaksāšanu ar atbrīvojumu no muitas nodokļiem, būtu jāatsauc, un ii) paredzētie grozījumi VĀR 24 6. panta 1. punkta c) apakšpunktā (peļņas nodokļa atvieglojums) būtu jāattiecina tikai uz peļņu, kas tiek ieguldīta atkārtoti.

([14]) *Monitorul Oficial*, pirmā daļa, Nr. 73, 1993. gada 12. aprīlis.

([15]) Konkurences padome bija un ir autonoma administratīva iestāde konkurences tiesību un valsts atbalsta tiesību jomā ar regulatīvām un izmeklēšanas pilnvarām, un tā ir līdzīga Eiropas Komisijai konkurences un valsts atbalsta tiesību jomā.

([16]) Konkurences birojs bija specializēta iestāde valdības pakļautībā. Galvenie šā biroja pienākumi bija šādi: i) veikt izmeklēšanas un izpētīt tiesību normu un Konkurences padomes lēmumu īstenošanas efektivitāti; ii) uzraudzīt valsts struktūru un valsts uzņēmumu noteiktās cenas; un iii) nodrošināt valsts atbalsta pārredzamību, kā arī uzraudzīt valsts atbalsta izdevumus un ziņot par tiem.

([17]) Atbilstīgi Lēmuma Nr. 4/2000 īstenošanas noteikumu 1. pantam ES un Rumānijas Asociācijas padome izraudzījās Konkurences padomi un Konkurences biroju kā Rumānijas struktūras, kas ir atbildīgas par to, lai tiktu izpētīta un novērtēta valsts atbalsta saderība ar 1995. gada Eiropas nolīgumu.

(17) VĀR 75 stājās spēkā 2000. gada 1. jūlijā. Tomēr VĀR 75 pēc pieņemšanas neatbilda Konkurences padomes nosacījumiem, kas paredzēja atcelt izejvielu atvieglojumu un atsaukt plānoto grozījumu. Tā vietā tajā tika grozīts VĀR 24 6. panta 1. punkta b) apakšpunkts, aizstājot muitas nodokļu atmaksāšanu atbilstīgi izejvielu atvieglojumam ar atbrīvojumu no muitas nodokļiem par importētajām izejvielām, un tas bija tiešā pretrunā Lēmumam Nr. 244/2000.

(18) Konkurences padome apstrīdēja tās lēmuma neizpildi Bukarestes apelācijas tiesā, kas tomēr 2001. gada 26. janvārī noraidīja prasību kā nepieņemamu ([18]). Nepieņemamība tika pamatota ar to, ka VĀR 75 tiek uzskatīts par tiesību aktu, nevis administratīvu aktu, kura likumību Konkurences padome nevar apstrīdēt saskaņā ar Likumu Nr. 143/1999, un ka jebkādi konflikti starp tiesību normām ir jāatrisina valdībai un parlamentam bez tiesas iejaukšanās. Rumānijas Augstākā kasācijas tiesa noraidīja Konkurences padomes pārsūdzību par apelācijas tiesas 2002. gada 19. februāra lēmumu kā nepieņemamu līdzīgu iemeslu dēļ ([19]).

(19) Rumānija 2000. gada februārī sāka pievienošanās sarunas ar Savienību. Konkurences politika, tostarp atbilstība Savienības valsts atbalsta noteikumiem, bija daļa no šīm sarunām. Saistībā ar šīm sarunām Savienības 2001. gada 21. novembra kopējā nostājā norādīts, ka "ir vairākas jau spēkā esošas, kā arī jaunas nesaderīgas atbalsta shēmas, kas nav saskaņotas ar *acquis*", tostarp "atvieglojumi, kas paredzēti saskaņā ar [VĀR 24 un VĀR 75]" ([20]).

(20) Rumānija 2004. gada 31. augustā atcēla visus stimulus, kas paredzēti saskaņā VĀR 24, kurā grozījumi izdarīti ar VĀR 75, izņemot peļņas nodokļa atvieglojumu. VĀR 24 stimulu atcelšana stājās spēkā 2005. gada 22. februārī. Ziņojumā, kas pievienots aktam, ar kuru atceļ VĀR 24, kas grozīts ar VĀR 75, ir paskaidrots, ka: "[l]ai izpildītu Kopienas valsts atbalsta noteikumu kritērijus un arī pabeigtu sarunas saskaņā ar nodaļu Nr. 6 – Konkurences politika, valsts tiesību aktos ir jāizslēdz jebkāda valsts atbalsta forma, kas neatbilst *acquis communautaire* šajā jomā, un šajā saistībā ir ierosināts atcelt (..) Valdības ārkārtas rīkojuma 24/1998 par mazāk labvēlīgiem apgabaliem 6. panta 1. punkta b), d) un e) apakšpunkta noteikumus (..)" ([21]).

Prasītāju ieguldījumi un ICSID šķīrējtiesas process

(21) Divtūkstošo gadu sākumā prasītāji veica konkrētus ieguldījumus Štejas-Nučetas rajonā, Bihoras apgabalā, Rumānijā. Uzņēmums *S.C. European Food S.A.* 2000. gada 1. jūnijā ieguva pastāvīga ieguldītāja sertifikātu ("PIS"), bet uzņēmumi *S.C. Starmill S.R.L.* un *S.C. Multipack* ieguva PIS 2002. gada 17. maijā, tādējādi šie uzņēmumi bija tiesīgi izmantot shēmas, kas izveidotas ar VĀR 24, kurā grozījumi izdarīti ar VĀR 75, attiecībā uz ieguldījumiem, ko tie, sākot no minētajiem datumiem, veica Štejas-Nučetas rajonā Bihoras apgabalā Rumānijā.

(22) Rumānija un Zviedrija 2003. gadā noslēdza *BIT*, kas nodrošināja katras valsts ieguldītājiem (tostarp attiecībā uz ieguldījumiem, kas veikti pirms *BIT* ([22]) stāšanās spēkā) konkrētus aizsargpasākumus, ja tie veica ieguldījumus otrā valstī. *BIT inter alia* garantēja, ka uzņēmējvalstī pret ieguldījumiem attieksies taisnīgi un vienlīdzīgi, to interpretējot tā, ka ir iekļauta arī ieguldītāju tiesiskās paļāvības aizsardzība. Tas arī ļāva ieguldītājiem sākt tiesvedību starptautiskā šķīrējtiesā, ja viņi uzskatīja, ka uzņēmējvalsts ir aizskārusi viņu *BIT* paredzētās tiesības. Tā kā brāļiem *Micula* ir Zviedrijas pilsonība, viņi apgalvoja, ka uz viņu ieguldījumiem Rumānijā attiecas *BIT*.

(23) Reaģējot uz VĀR 24 paredzēto ieguldījumu stimulu atcelšanu, 2005. gada 28. jūlijā prasītāji lūdza izveidot šķīrējtiesu saskaņā ar *BIT* strīdu izšķiršanas noteikumiem. Šķīrējtiesa 2008. gada 24. septembra lēmumā konstatēja, ka prasītāju prasības ir pieņemamas. Prasītāji sākotnēji lūdza atjaunot VĀR 24 ieguldījumu stimulus, kas tika atcelti 2005. gada 22. februārī. Tomēr tiesvedības laikā 2009. gadā prasītāji daļēji atsauca savu prasību un pieprasīja kompensāciju par zaudējumiem, kas radušies saistībā ar VĀR 24 stimulu atcelšanu. Prasītāji apgalvoja, ka, atceļot

([18]) Civiltiesas spriedums Nr. 26; skatīt Nolēmuma 219. punktu.
([19]) Skatīt Nolēmuma 224. punktu.
([20]) Eiropas Savienības 2001. gada 21. novembra kopējā nostāja, CONF-RO 43/01, 4. lpp. Pieteikuma iesniedzējas valsts pievienošanās procesa laikā Komisija regulāri ierosina un Padome pieņem tā sauktās kopējās nostājas, kurās tiek vērtēts kandidātvalsts progress saistībā ar atbilstību pievienošanās kritērijiem.
([21]) VĀR 94/2004 pievienotais Pamatojuma ziņojums, 2004. gada 26. augusts, 12. un 13. lpp.
([22]) *BIT* 9. panta 1. punkts.

stimulus, Rumānija ir pārkāpusi viņu tiesisko paļāvību, ka šie stimuli pēc būtības būs pieejami līdz 2009. gada 1. aprīlim. Tādējādi saskaņā ar prasītāju teikto Rumānija nav pildījusi savas saistības nodrošināt taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi, kas viņiem pienācās kā Zviedrijas ieguldītājiem atbilstīgi *BIT* 2. panta 3. punktam.

(24) Šķīrējtiesas procesa gaitā Komisija iesaistījās kā *amicus curiae*. Izsakot savu viedokli 2009. gada 20. jūlijā, Komisija paskaidroja, ka VĀR 24 stimuli ir "nesaderīgi ar Kopienas noteikumiem par reģionālo atbalstu. Proti, saistībā ar stimuliem nav ievērotas Kopienas tiesību prasības attiecībā uz attiecināmām izmaksām un atbalsta intensitāti. Turklāt atvieglojumi ir darbības atbalsts, kas saskaņā ar reģionālā atbalsta noteikumiem ir aizliegts".

(25) Komisija arī norādīja, ka "[j]ebkurš nolēmums atjaunot Rumānijas atceltās privilēģijas vai piešķirt prasītājiem kompensāciju par šo privilēģiju zaudējumu varētu izraisīt tāda jauna atbalsta piešķiršanu, kas nav saderīgs ar EK līgumu". Tā arī informēja Šķīrējtiesu, ka "[jebkura tāda lēmuma izpilde, kas liek Rumānijai atjaunot ieguldījumu shēmas, kuras pievienošanās sarunu laikā atzītas par nesaderīgām ar iekšējo tirgu] tādējādi nevar notikt, ja tā ir pretrunā ES valsts atbalsta politikas noteikumiem".

(26) Šķīrējtiesa 2013. gada 11. decembra Nolēmumā konstatēja, ka, atceļot VĀR 24 stimulus, Rumānija "ir pārkāpusi prasītāju tiesisko paļāvību attiecībā uz VĀR 24 stimulu pieejamību" līdz 2009. gada 1. aprīlim ([23]). Turklāt Šķīrējtiesa secināja, ka, izņemot ieguldītāju VĀR 24 paredzēto saistību saglabāšanu pēc attiecīgo stimulu atcelšanas, "Rumānijas īstenotā stimulu atcelšana bija saprātīga rīcība racionālas politikas nodrošināšanai" ([24]). Tomēr Šķīrējtiesa turpinājumā norādīja, ka ([25]) "[š]is secinājums neietekmē Šķīrējtiesas iepriekš minēto atzinumu (..), ka Rumānija apdraudēja prasītāju tiesisko paļāvību attiecībā uz stimulu turpmāku pieejamību līdz 2009. gada 1. aprīlim. Tādējādi Rumānijas rīcība, lai gan lielākoties pienācīgi un šauri pielāgota racionālas politikas nodrošināšanai, bija netaisnīga vai nevienlīdzīga attiecībā uz prasītājiem".

Šķīrējtiesa noslēdza savu analīzi, norādot, ka ([26]), "[a]tceļot VĀR 24 stimulus līdz 2009. gada 1. aprīlim, Rumānija nerīkojās nepamatoti vai ļaunprātīgi (izņemot to, ka [Rumānija] rīkojās nepamatoti, saglabājot ieguldītāju saistības pēc stimulu atcelšanas). Tomēr Šķīrējtiesa ar balsu vairākumu secina, ka Rumānija ir pārkāpusi prasītāju tiesisko paļāvību, ka šie stimuli pēc būtības būs pieejami tādā pašā formā kā līdz 2009. gada 1. aprīlim. Rumānija arī nerīkojās pārredzami, nepaziņojot prasītājiem laicīgi, ka režīms tiks izbeigts pirms paredzētā termiņa beigām. Tāpēc Šķīrējtiesa konstatē, ka Rumānija nespēja "nodrošināt taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi pret prasītāju investīcijām" *BIT* 2. panta 3. punkta izpratnē".

(27) Turklāt Šķīrējtiesa nolēma, ka Rumānijai jāatlīdzina prasītājiem zaudējumi ([27]). Kopumā Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem RON 376 433 229 un procentus. Zaudējumi bija atlīdzināmi šādi: tiesa noteica, ka Rumānijai jāmaksā prasītājiem RON 85,1 miljonu ([28]) liela zaudējumu atlīdzība par cukura izmaksu pieaugumu (saistībā ar importu, par kuru prasītājiem bija jāmaksā muitas nodokļi pēc izejvielu atvieglojuma atcelšanas), RON 17,5 miljonus ([29]) liela zaudējumu atlīdzība par izejvielu, izņemot cukura un polietilēntereftalāta (PET) ([30]), izmaksu pieaugumu, RON 18,1 miljonu ([31]) liela zaudējumu atlīdzība par to, ka nav iespējams uzkrāt cukuru par zemākām cenām, un RON 255,7 miljoni ([32]) liela zaudējumu atlīdzība par zaudēto peļņu, ko radīja gatavo preču pārdošanas apjoma

([23]) Nolēmuma 725. punkts.
([24]) Nolēmuma 827. punkts.
([25]) Skatīt 24. zemsvītras piezīmi.
([26]) Nolēmuma 872. punkts.
([27]) Nolēmuma 875. punkts un nākamie punkti.
([28]) Šī summa ir aprēķināta par importu, kas veikts 2005. gada 22. februārī un 2009. gada 31. martā.
([29]) Skatīt 28. zemsvītras piezīmi.
([30]) Prasītāji lūdza kompensēt PET izmaksu pieaugumu. Tomēr Šķīrējtiesa noraidīja šo prasību, pamatojoties uz to, ka prasītāji faktiski nekad nebija guvuši labumu no izejvielu atvieglojuma attiecībā uz PET importu.
([31]) Šī summa ir aprēķināta, pamatojoties uz muitas nodokļiem, kurus iekasē par importēto cukuru un no kuriem varētu izvairīties, ja prasītājam būtu iespēja uzkrāt cukuru pirms VĀR paredzētā termiņa beigām (proti, 2009. gada 1. aprīļa). Salīdzinošā rādītāja pamatā ir 2004./2005. gada krājumi.
([32]) Zaudētā peļņa ir aprēķināta par 2004.–2008. gada periodu attiecībā uz tirgus daļu zaudējumiem bezalkoholisko dzērienu un citu produktu, kas nesatur cukuru, jomā. Prasība ir saistīta ar to, ka pēc VĀR stimulu atcelšanas pieauga izmaksas, kas izraisīja cenu paaugstināšanos un tādējādi samazināja tirgus daļu.

zaudējums. Turklāt Šķīrējtiesa piesprieda Rumānijai maksāt procentus (*ROBOR* plus 5 %), kas aprēķināti no 2007. gada 1. marta attiecībā uz cukura un citu izejvielu izmaksu pieaugumu, no 2009. gada 1. novembra attiecībā uz nespēju uzkrāt cukuru un no 2008. gada 1. maija attiecībā uz zaudēto peļņu. Kā norādīts tabulā, Nolēmuma pieņemšanas dienā prasītājiem paredzētā pamatsumma un procenti sasniedza RON 791 882 452.

Nolēmumā prasītājiem piespriestā zaudējumu atlīdzība un procenti

Piespriestā zaudējumu atlīdzība	Summa (RON)	Procenti aprēķināti no
Cukura izmaksu pieaugums	85 100 000	2007. gada 1. marta
Izejvielu, izņemot cukura vai PET, izmaksu pieaugums	17 500 000	2007. gada 1. marta
Zaudētā iespēja uzkrāt cukuru	18 133 229	2009. gada 1. novembra
Zaudētā peļņa no gatavo preču pārdošanas	255 700 000	2008. gada 1. maija
		Kopā, ieskaitot procentus 2013. gada 11. decembrī:
KOPĀ	**376 433 229**	**RON 791 882 452**

ICSID atcelšanas procedūra

(28) Rumānija 2014. gada 18. aprīlī iesniedza *ad hoc* komitejai pieteikumu par Nolēmuma atzīšanu par spēkā neesošu, pamatojoties uz 52. pantu 1965. gada 18. marta Konvencijā par investīciju strīdu risināšanu starp valstīm un citu valstu pilsoņiem ("*ICSID* Konvencija"). Ņemot vērā procesuālos noteikumus, kas piemērojami šajā procedūrā, Rumānija nav iesniegusi Komisijai savu pieteikumu. Tomēr ir kļuvis skaidrs, ka savā pieteikumā Rumānija arī pieprasīja, lai *ad hoc* komiteja izdotu rīkojumu apturēt Nolēmuma izpildi līdz brīdim, kad komiteja būs lēmusi par šo atcelšanas pieteikumu. Rumānija 2014. gada 18. augusta vēstulē informēja Komisiju, ka ar 2014. gada 7. augusta rīkojumu *ad hoc* komiteja atļāva apturēt Nolēmuma izpildi ar nosacījumu, ka Rumānija viena mēneša laikā sniegs šādas garantijas: "Rumānija apņemas neizvirzīt nekādus nosacījumus (tostarp tos, kas saistīti ar [ES] tiesību aktiem vai lēmumiem), lai pilnīgi izpildītu savas finansiālās saistības, kas noteiktas ar Nolēmumu *ICSID* lietā Nr. ARB/05/20 un ko tā ir parādā prasītājiem tik ilgi, kamēr Nolēmums nav atcelts, ņemot vērā atcelšanas lēmuma paziņošanu."

(29) Pēc Rumānijas lūguma Komisija paskaidroja Rumānijai, ka tā nevar uzņemties beznosacījumu saistības par to, ka tā samaksās prasītājiem kompensāciju, kas piespriesta atbilstīgi Nolēmumam, pat ja tas ir saistīts ar Savienības tiesību aktos paredzēto saistību pārkāpšanu un Komisijas lēmumu neievērošanu. Rumānija attiecīgi atbildēja *ad hoc* komitejai, kas no 2014. gada 7. septembra atcēla Nolēmuma izpildes apturēšanu.

(30) Komisija 2014. gada 15. oktobrī iesniedza *ad hoc* komitejai pieteikumu, lūdzot atļauju iesaistīties atcelšanas procedūrās kā strīdā neiesaistītai personai. *Ad hoc* komiteja piešķīra iesaistīšanās atļauju 2014. gada 4. decembrī, un 2015. gada 9. janvārī Komisija saistībā ar šo procedūru iesniedza savu *amicus curiae* atzinumu.

Prasītāju rīcība attiecībā uz Nolēmuma atzīšanu un izpildi Rumānijas un ASV tiesās

(31) Rumānijas iestādes informēja Komisijas dienestus arī par valsts tiesvedībām, ko ierosināja prasītāji attiecībā uz Nolēmuma izpildi. *Viorel Micula* 2014. gada februārī pirmais iesniedza prasību tiesvedības sākšanai, lai, pamatojoties uz jauno Procesuālo civilkodeksu (1124.–1132. pantu), tiktu atzīts Nolēmums ([33]). Komisija 2014. gada 7. maijā iesaistījās šajā tiesvedībā atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 659/1999 23.a panta 2. punktam. Tomēr *Viorel Micula* 2014. gada 28. maijā atteicās no prasības, tāpēc spriedums netika pasludināts. Pārējie četri prasītāji (*SS.C. European Food S.A., S.C. Starmill S.R.L., S.C. Multipack* un *Ion Micula*) 2014. gada 18. martā atsevišķi iesniedza prasību tiesvedības sākšanai Rumānijā ar mērķi īstenot Nolēmumu saskaņā ar *ICSID* Konvencijas 54. pantu, pieprasot samaksāt 80 % no nesamaksātās summas (t. i., RON 301 146 583) un atbilstošos procentus.

([33]) Lieta Nr. 3456/3/2014, Bukarestes šķīrējtiesa.

(32) Bukarestes šķīrējtiesa 2014. gada 24. martā atļāva Nolēmuma izpildi, kā to lūdza šie četri prasītāji, uzskatot, ka Nolēmums, pamatojoties uz 54. pantu *ICSID* Konvencijā, kuru Rumānija ir ratificējusi un kura ir daļa no valsts tiesiskā regulējuma, ir tieši izpildāms tiesību akts un uzskatāms par valsts galīgo spriedumu, tādējādi izslēdzot vajadzību pēc Nolēmuma atzīšanas procedūras, pamatojoties uz Rumānijas jauno Procesuālo civilkodeksu (1123.–1132. pantu) ([34]). Tiesu izpildītājs 2014. gada 30. martā sāka piedziņas procedūru, nosakot Rumānijas Finanšu ministrijai 6 mēnešu termiņu, lai tā samaksātu četriem prasītājiem 80 % no Nolēmumā minētās summas, kā arī procentus un citus izdevumus.

(33) Rumānija apstrīdēja Nolēmuma izpildi Bukarestes šķīrējtiesā un iesniedza lūgumu par pagaidu noregulējumu, t. i., izpildes pagaidu apturēšanu, līdz lieta tiks izlemta pēc būtības ([35]). Bukarestes tiesa 2014. gada 14. maijā uz laiku apturēja Nolēmuma izpildi, līdz tika pieņemts lēmums pēc būtības par Rumānijas apstrīdējumu un lūgumu apturēt izpildi. Komisija 2014. gada 26. maijā iesaistījās šajā tiesvedībā atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 659/1999 23.a panta 2. punktam. Komisija aicināja Bukarestes šķīrējtiesu apturēt un anulēt Nolēmuma piespiedu izpildi. Turklāt Komisija aicināja Bukarestes šķīrējtiesu uzdot prejudiciālu jautājumu Eiropas Savienības Tiesai ("EST").

(34) Bukarestes šķīrējtiesa 2014. gada 23. septembrī pagaidu noregulējuma lietā atcēla apturēšanu un noraidīja Rumānijas prasību par Nolēmuma izpildes apturēšanu. Galvenais iemesls minētajai noraidīšanai bija tas, ka 2014. gada 7. septembrī *ICSID ad hoc* komiteja atcēla Nolēmuma izpildes apturēšanu (skatīt 29. apsvērumu). Rumānija 2014. gada 30. septembrī nolēma pārsūdzēt Bukarestes šķīrējtiesas 2014. gada 23. septembra lēmumu ([36]). Bukarestes šķīrējtiesa 2014. gada 13. oktobrī noraidīja prasību nosūtīt EST prejudiciālus jautājumus, pamatojoties uz Līguma 267. pantu. Ņemot vērā Komisijas 2014. gada 1. oktobra lēmumu par oficiālas izmeklēšanas procedūras sākšanu un Bukarestes šķīrējtiesā skatīto lietu Nr. 15755/3/2014, 2014. gada 17. oktobrī Rumānija vēlreiz iesniedza lūgumu par pagaidu noregulējumu, prasot apturēt Nolēmuma piespiedu izpildi.

(35) Lai gan visām Rumānijas iestādēm, tostarp tiesu iestādēm, ir pienākums ievērot Komisijas 2014. gada 26. maija un 2014. gada 1. oktobra lēmumus, tiesu izpildītājs, kuru iecēla Bukarestes šķīrējtiesa, 2014. gada 31. oktobrī izdeva rīkojumu apķīlāt Rumānijas Finanšu ministrijas kontus un pieprasīja Nolēmuma izpildi 80 % apmērā. Tiesu izpildītāja izdoto pavadvēstuļu dēļ zināma Finanšu ministrijas līdzekļu daļa valsts kasē un banku kontos pašlaik ir iesaldēta.

(36) Bukarestes šķīrējtiesa 2014. gada 24. novembrī noraidīja arī Rumānijas galveno prasību par 2014. gada 24. marta izpildes rīkojuma atcelšanu, tostarp prasību par 2014. gada 17. oktobra pagaidu noregulējumu. Rumānija 2015. gada 14. janvārī ir pārsūdzējusi Bukarestes šķīrējtiesas lēmumu ([37]). Bukarestes apelācijas tiesa 2015. gada 24. februārī atcēla Bukarestes šķīrējtiesas 2014. gada 23. septembra lēmumu un apturēja tā piespiedu izpildi līdz brīdim, kad tiks pieņemts lēmums par apelāciju, kas iesniegta attiecībā uz Bukarestes šķīrējtiesas 2014. gada 24. novembra lēmumu. Komisija ir nolēmusi lūgt atļauju iesaistīties šajā apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Regulas (EK) Nr. 659/1999 23.a panta 2. punktu.

(37) Tiesu izpildītājs 2015. gada 5. janvārī konfiscēja Rumānijas Finanšu ministrijai RON 36 484 232 (aptuveni EUR 8,1 miljonu ([38])). Pēc tam no šīs summas tiesu izpildītājs pārskaitīja trim no pieciem prasītājiem RON 34 004 232 (aptuveni EUR 7,56 miljoni), sadalot šo summu vienādās daļās, un paturēja atlikušo summu kā kompensāciju par izpildes izmaksām. Laikposmā no 2015. gada 5. februāra līdz 25. februārim tiesu izpildītājs konfiscēja Finanšu ministrijai papildu RON 9 197 482 (aptuveni EUR 2 miljonus) ([39]). Lai izpildītu Nolēmumu, Finanšu ministrija 2015. gada 9. martā labprātīgi pārskaitīja atlikušo summu RON 472 788 675 (aptuveni EUR 106,5 miljonu ([40])) apmērā (tostarp tiesu izpildītāja izmaksas RON 6 028 608 apmērā) uz bloķētu kontu, kas atvērts piecu prasītāju vārdā. Tomēr šie pieci prasītāji var izņemt naudu tikai tad, ja Komisija nolemj, ka valsts atbalsts, kas piešķirts, pamatojoties uz Nolēmumu, ir saderīgs ar iekšējo tirgu.

([34]) Bukarestes šķīrējtiesas izdots rīkojums lietā Nr. 9261/3/2014, Civilkodeksa IV iedaļa.
([35]) Lieta Nr. 15755/3/2014, Bukarestes šķīrējtiesa, Civilkodeksa III iedaļa.
([36]) Lieta Nr. 15755/3/2014/a1, Bukarestes apelācijas tiesa, Civilkodeksa IV iedaļa.
([37]) Skatīt 36. zemsvītras piezīmi.
([38]) Eiropas Centrālās bankas atsauces valūtas maiņas kurss 2015. gada 5. janvārī: EUR 1 = RON 4,49.
([39]) Skatīt 38. zemsvītras piezīmi.
([40]) Eiropas Centrālās bankas atsauces valūtas maiņas kurss 2015. gada 9. martā: EUR 1 = RON 4,44.

(38) Turklāt Komisija ir atklājusi, ka *Viorel Micula* ir iesniedzis prasību sākt piedziņas procedūru pret Rumāniju arī Amerikas Savienoto Valstu Kolumbijas apgabala apgabaltiesā ([41]). Lieta tiek izskatīta. Komisija plāno lūgt atļauju iesniegt *amicus curiae* atzinumu minētajā tiesvedībā. Turklāt 2014. gada 3. oktobrī *Viorel Micula* iesniedza piedziņas prasību pret Rumāniju arī Rumānijas tiesā, taču Bukarestes šķīrējtiesa noraidīja minēto prasību 2014. gada 3. novembrī.

3. PASĀKUMA APRAKSTS UN PROCEDŪRAS SĀKŠANAS PAMATOJUMS

Pasākuma apraksts

(39) Novērtējamais pasākums ir kompensācijas maksājums, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, pamatojoties uz Nolēmumu vai ieviešot vai izpildot minēto Nolēmumu, kā arī procenti, kas ir uzkrājušies kopš Nolēmuma pieņemšanas.

(40) Kā norādīts 3. apsvērumā, Rumānija 2014. gada sākumā jau daļēji izmaksāja minēto kompensāciju, dzēšot nodokļu parādus, ko viens prasītājs, proti, uzņēmums *S.C. European Food S.A.*, bija parādā Rumānijas valstij. Šādi kompensēti nodokļu parādi sasniedza RON 337 492 864 (aptuveni EUR 76 miljonus ([42])).

(41) Kā norādīts 37. apsvērumā, Nolēmuma izpildei tiesu izpildītājs konfiscēja Rumānijas Finanšu ministrijai RON 45 681 714 (aptuveni EUR 10,17 miljonus ([43])). Turklāt Rumānijas iestādes ir pārskaitījušas atlikušo summu RON 472 788 675 (aptuveni EUR 106,5 miljonu ([44])) apmērā (tostarp tiesu izpildītāja izmaksas RON 6 028 608 apmērā) uz bloķētu kontu, kas atvērts piecu prasītāju vārdā.

(42) Saskaņā ar Rumānijas iestāžu teikto šķīrējtiesas nolēmums ir pilnīgi īstenots.

Oficiālas izmeklēšanas procedūras sākšanas iemesli

(43) Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija izdarīja sākotnējo secinājumu, ka kompensācijas maksājums, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem saistībā ar Nolēmuma īstenošanu vai izpildi, ir uzskatāms par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē. Šis sākotnējais secinājums pamatojas uz sākotnējiem konstatējumiem, ka:

— minētie pieci prasītāji ir viena ekonomiskā vienība, kas uzskatāma par uzņēmumu,

— piespriestās kompensācijas maksājums varētu piešķirt prasītājiem ekonomisku priekšrocību, ko citādi tie nevarētu iegūt tirgū,

— tas, ka Šķīrējtiesas piespriestā kompensācija ir paredzēta kā zaudējumu kompensācija, jo Nolēmums neietilpst *Asteris* judikatūras darbības jomā, kur zaudējumi tiek nošķirti no valsts atbalsta, neizslēdz priekšrocības esību,

— piešķirtā priekšrocība ir selektīva, jo tikai prasītāji varētu gūt labumu no pasākuma,

— priekšrocība tiek piešķirta no valsts līdzekļiem, jo attiecīgie maksājumi tiks veikti no valsts budžeta, un lēmums piešķirt priekšrocību ir attiecināms uz Rumāniju neatkarīgi no tā, vai Rumānija īstenoja šo Nolēmumu brīvprātīgi vai pēc tiesas rīkojuma,

— prasītājiem piespriestais kompensācijas maksājums kropļo konkurenci un ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

(44) Pēc tam Komisija noteica, ka šajā lietā valsts atbalsta noteikumu piemērošana neietekmē tiesības un pienākumus, ko aizsargā Līguma 351. pants. Komisija arī konstatēja, ka prasītājiem piespriestais kompensācijas maksājums varētu būt jauns atbalsts, jo Nolēmuma īstenošana vai izpilde notiks pēc Rumānijas pievienošanās Savienībai, un ka tas nav svarīgi, ka dažas izmaksas, kuras šajā lietā varētu *de facto* atlīdzināt, prasītājiem radās pirms pievienošanās. Visbeidzot, Komisija izdarīja sākotnējo secinājumu, ka kompensācijas maksājums, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem saistībā ar Nolēmuma īstenošanu vai izpildi, varētu būt nesaderīgs ar iekšējo tirgu, jo tas neatbilst reģionālam atbalstam piemērojamiem saderības nosacījumiem.

([41]) Lieta Nr. 1-14-cv-600 *Viorel Micula* pret Rumānijas valdību Amerikas Savienoto Valstu Kolumbijas apgabala apgabaltiesā; prasība apstiprināt *ICSID* lēmumu un reģistrēt spriedumu.
([42]) Skatīt 7. zemsvītras piezīmi.
([43]) Skatīt 38. zemsvītras piezīmi.
([44]) Skatīt 40. zemsvītras piezīmi.

4. RUMĀNIJAS PIEZĪMES

(45) Rumānija norāda, pirmkārt, ka saskaņā ar 54. panta 1. punktu *ICSID* Konvencijā, kurai Rumānija pievienojās 1975. gadā, katra dalībvalsts "atzīst, ka saskaņā ar šo Konvenciju pieņemts nolēmums ir saistošs, un savā teritorijā izpilda ar šo nolēmumu uzliktās finansiālās saistības līdzvērtīgi attiecīgās valsts tiesas galīgā lēmuma izpildei". Rumānija apgalvo, ka šīs klauzulas sekas ir tādas, ka katras dalībvalsts pienākums ir atzīt un ieviest *ICSID* šķīrējtiesas nolēmumu, kura izpilde nav apturēta saskaņā ar *ICSID* Konvencijas noteikumiem, un ka šādu nolēmumu nav iespējams pārsūdzēt valsts tiesās.

(46) Otrkārt, Rumānija uzsver, ka Rumānijas valdībai ir jāievēro Rumānijas konstitūcija, kas aizliedz tai pārmērīgi ietekmēt valsts tiesnešus Nolēmuma izpildes jautājumā. Tā uzsver, ka valsts tiesa patstāvīgi nolēma, ka vairāki Komisijas 2014. gadā izdotie akti nevar apturēt Nolēmuma izpildi atbilstīgi Rumānijas tiesību aktiem. Rumānija arī norāda, ka, lai gan saskaņā ar Rumānijas konstitūciju Savienības tiesību akti kopumā prevalē pār (parastajiem) Rumānijas valsts tiesību aktiem, Savienības tiesību akti nevar atcelt Rumānijas konstitūciju kā tādu.

(47) Treškārt, Rumānija uzskata, ka kompensācija, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, būtu jāuzskata nevis par jaunu nesaderīgu atbalstu, bet gan par zaudējumu kompensāciju *Asteris* judikatūras izpratnē. Rumānija īpaši iebilst pret *Lucchini* judikatūras piemērošanu izskatāmajā lietā, apgalvojot, ka šīs lietas faktiskie apstākļi atšķiras no EST izskatītās *Lucchini* lietas ([45]).

(48) Visbeidzot, Rumānija atkārtoti uzsver, ka izskatāmajā lietā konflikts ir radies starp Rumānijas saistībām, ko paredz *ICSID* Konvencija un Savienības tiesību akti. Tā uzskata, ka līdz brīdim, kamēr *ICSID* līmenī tiek noteikts, kam vajadzētu būt prioritāram – *ICSID* Konvencijai vai Savienības tiesību aktiem –, *ICSID* lēmuma īstenošana vai izpilde nebūtu jāuzskata par nelikumīgu valsts atbalstu.

5. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES

(49) Vienīgā ieinteresētā persona, kas iesniedza apsvērumus par lēmumu sākt izmeklēšanas procedūru, bija prasītāji šķīrējtiesas procesā, kurā tika pieņemts Nolēmums. Prasītāji apstrīd sākotnējos konstatējumus, kas ietverti lēmumā par procedūras sākšanu. Proti, viņi izsaka apsvērumus par i) lietas vispārīgo informāciju un ii) iespējams nepareizu pasākuma aprakstu; viņi apgalvo, ka iii) starp Savienības noteikumiem par valsts atbalstu un ES iekšējiem *BIT* nepastāv konflikts; viņi uzskata, ka iv) Nolēmuma īstenošana vai izpilde nav valsts atbalsts vai v) vismaz nav jauns atbalsts; viņi apgalvo, ka, ja Nolēmuma īstenošana vai izpilde tiktu uzskatīta par atbalstu, tad vi) tas būtu saderīgs atbalsts; viņi uzsver, ka vii) tiesiskās paļāvības aizsardzība liedz Komisijai pieņemt negatīvu lēmumu, un, visbeidzot, viņi apgalvo, ka viii) Komisijai ir jāveic pasākumi, lai pienācīgi iesaistītu prasītājus izmeklēšanas procedūrā.

Par lietas vispārīgo informāciju

(50) Prasītāji skaidro, ka pēc komunistiskā režīma sabrukuma 1989. gadā Rumānija atradās ārkārtīgi smagos ekonomiskos apstākļos. Situācija bija tāda, ka laikā, kad Rumānija sāka pievienošanās procesu Eiropas Savienībai 1995. gadā, tā neatbilda Savienības pievienošanās kritērijiem. Lai paātrinātu ekonomisko attīstību un mazinātu reģionālās atšķirības, Rumānijas valdība izveidoja reģionālās attīstības sistēmu un drīz pēc tam pieņēma VĀR 24, lai stimulētu privātā sektora ieguldījumus nelabvēlīgos reģionos. VĀR 24 stimuli bija paredzēti tikai tiem ieguldītājiem, kas rada darbvietas visnelabvēlīgākajos reģionos vienā no nabadzīgākajām valstīm Eiropā. Šajā saistībā prasītāji īpaši uzsver, ka VĀR 24 ne tikai sniedza priekšrocības ieguldītājiem, bet arī noteica pienākumus, piemēram, pienākumu radīt darbvietas un vispirms nodarbināt bezdarbniekus, izstrādāt un ražot jaunus materiālus kādā nelabvēlīgā reģionā, uzturēt jaunizveidoto uzņēmumu galveno biroju nelabvēlīgajā reģionā, kā arī pienākumu pieteikties un saņemt PIS.

(51) Turklāt prasītāji skaidro, ka viņu uzņēmumi ieguva PIS laikposmā no 2000. gada līdz 2002. gadam par ieguldījumiem Bihoras apgabalā. Saskaņā ar minētajiem PIS noteikumiem, kas bija spēkā līdz 2009. gada 1. aprīlim, prasītāji bija apņēmušies saglabāt savus ieguldījumus "divreiz ilgāku periodu par to, kurā [prasītāji] baudīja priekšrocības", kas ieviestas ar VĀR 24. Prasītāji apgalvo, ka, veicot ieguldījumus, viņi ir radījuši aptuveni 9 000 jaunu darbavietu, no kurām 7 000 darbavietu turpina pastāvēt līdz pat šai dienai. Turklāt prasītāji apgalvo, ka viņu

([45]) Skatīt Lēmuma par procedūras sākšanu 39. apsvērumu.

ieguldījumi radīja daudz plašāku ietekmi šajā reģionā. Secinājums, ko prasītāji izdarīja no šiem apsvērumiem, ir tāds, ka ar saviem ieguldījumiem viņi palīdzēja mazināt grūtības, ko šajā Bihoras apgabala reģionā bija izraisījuši smagie ekonomiskie apstākļi, un uzlaboja dzīves kvalitāti minētajā reģionā.

(52) Attiecībā uz valsts atbalsta tiesību aktiem, kas Rumānijā ieviesti pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai, prasītāji apgalvo, ka, tā kā VĀR 24 bija pieņemts pirms Likuma Nr. 143/1999 stāšanās spēkā, VĀR 24 bija pastāvošs atbalsts minētā likuma izpratnē un tam nebija vajadzīga Konkurences padomes atļauja. Prasītāji arī atgādina, ka, lai gan Konkurences padome mēģināja apstrīdēt VĀR 75 Rumānijas tiesās, tā neapstrīdēja VĀR 24 saderību ar Likumu Nr. 143/1999. Prasītāji arī atgādina, ka nevienā paziņojumā, ko Savienība izdeva pievienošanās procesa laikā (izņemot ES 2001. gada 21. novembra kopējo nostāju) VĀR 24 netika īpaši uzskatīts par problēmu, raugoties no valsts atbalsta viedokļa.

(53) Visbeidzot, prasītāji norāda, ka jebkura nespēja pilnīgi īstenot Nolēmumu vai atgūt to daļu, kas jau ir īstenota, izmantojot prasītāja nodokļu parāda dzēšanu kā paredzēto kompensāciju, ļoti negatīvi ietekmētu prasītājus un reģionu, apdraudot tūkstošiem darbvietu un mazinot šā reģiona ekonomisko attīstību.

Par pasākuma aprakstu

(54) Prasītāji apgalvo, ka lēmums par procedūras sākšanu nav konsekvents, ja runa ir par attiecīgā pasākuma noteikšanu. Atsaucoties uz lēmuma par procedūras sākšanu 25. un 26. apsvērumu, prasītāji uzsver, ka, lai gan Komisija apgalvo, ka tā izmeklē tikai Nolēmuma īstenošanu vai izpildi, patiesībā tā apstrīd pamatā esošo VĀR 24 shēmu. Prasītāji arī apgalvo, ka jebkurā gadījumā nekad nav pienācīgi pierādīts, ka VĀR 24 ir nesaderīgs valsts atbalsts.

(55) Apgalvojot arī, ka lēmumā par procedūras sākšanu Nolēmums ir nepareizi novērtēts, prasītāji norāda, ka ar Nolēmumu tiek tikai piešķirta kompensācija par zaudējumiem, kas radās, Rumānijai pārkāpjot *BIT*, nevis dublētas VĀR 24 priekšrocības. Kā norāda prasītāji, Šķīrējtiesa nepieprieda kompensāciju par priekšlaicīgu VĀR 24 stimulu atcelšanu *per se*, bet drīzāk tāpēc, ka pasākumi, attiecībā uz kuriem tika konstatēts, ka tie pārkāpj *BIT*, ir iemesls, kāpēc Rumānija ir rīkojusies nepamatoti, i) pilnīgi saglabājot VĀR 24 paredzēto ieguldītāja pienākumu, lai gan tika atceltas gandrīz visas ar to saistītās priekšrocības, ii) apdraudot prasītāju tiesisko paļāvību attiecībā uz VĀR 24 stimulu nepārtrauktu pieejamību un iii) nenodrošinot prasītājiem pietiekamu pārredzamību.

(56) Turklāt prasītāji norāda, ka lēmums par procedūras sākšanu pamatojas uz pieņēmumu, ka VĀR 24 ir nesaderīgs valsts atbalsts, un ka šis pieņēmums ir kļūdains, jo VĀR 24 kā reģionālā atbalsta saderība nekad nav pienācīgi noteikta.

Par konflikta neesību starp Savienības valsts atbalsta noteikumiem un ES iekšējiem BIT

(57) Atsaucoties uz lēmuma par procedūras sākšanu 51.–55. apsvērumu, prasītāji apgalvo, ka šajā lietā Savienības tiesību aktu noteikumiem, kas attiecas uz dalībvalstu starptautisko tiesību pienākumiem, nav nozīmes, jo starp Savienības valsts atbalsta tiesību aktiem un *BIT* nav konflikta. Galvenokārt prasītāji apgalvo, ka jebkuru konfliktu izslēdz tas, ka attiecīgais šķīrējtiesas process tika sākts, pirms Rumānija pievienojās Savienībai. Tiek norādīts, ka Rumānijas pienākums īstenot Nolēmumu radās tajā brīdī, kad notika varbūtējais *BIT* pārkāpums, t. i., pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai, un tādējādi to neietekmē Savienības tiesību akti.

Par Nolēmuma īstenošanas/izpildes kā valsts atbalsta raksturojumu

(58) Prasītāji apgalvo, ka tas, ka Rumānija īsteno vai izpilda Nolēmumu, nav uzskatāms par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

(59) Pirmkārt, lai gan prasītāji neapstrīd *S.C. European Food S.A., S.C. Starmill S.R.L.* un *S.C. Multipack* kvalificēšanu par uzņēmumiem, viņi apgalvo, ka *Ioan* un *Viorel Micula* neuzskata sevi par iesaistītiem saimnieciskajā darbībā. Proti, tiek norādīts, ka tas apstāklis, ka brāļi *Micula* ir kapitāldaļu turētāji dažādos uzņēmumos, nav pietiekams iemesls, lai kvalificētu viņus pašus par uzņēmumiem. Prasītāji arī apgalvo, ka trīs iepriekš minētos uzņēmumus un brāļus *Micula* nevar uzskatīt par vienu ekonomisku vienību, jo brāļu intereses nav identiskas ar uzņēmumu interesēm.

(60) Otrkārt, prasītāji uzsver, ka Nolēmuma īstenošana nerada viņiem priekšrocību. Viņi apgalvo, ka pasākumi, kas paredzēti juridisko saistību izpildei, piemēram, kompensācijas izmaksai par zaudējumiem, neveido labvēlīgāku režīmu uzņēmumiem. Šajā saistībā prasītāji apgalvo, ka Komisija nevar atsaukties uz ģenerāladvokāta *Ruiz-Jarabo Colomer* paziņojumu *Atzeni* lietā, jo minētā lieta ir saistīta ar zaudējumu atlīdzību, kas izmaksāta saņēmējam kā

kompensācija par jau izmaksāta nesaderīga atbalsta atgūšanu. Prasītāji tieši pretēji apgalvo, ka izskatāmajā lietā viņiem nav izmaksāts valsts atbalsts – vismaz nelikumīgs valsts atbalsts –, tādējādi viņu lieta atšķiras no *Atzeni* lietas. Prasītāji arī uzsver, ka šo lietu nevar pielīdzināt lietām, kuras minētas lēmumā par procedūras sākšanu un kurās tie līguma panti, ar ko saņēmējiem tika atlīdzināts par nesaderīga valsts atbalsta atgūšanu, paši tika uzskatīti par valsts atbalstu.

(61) Prasītāji arī uzsver, ka uz Nolēmuma īstenošanu vai izpildi drīzāk varētu attiekties *Asteris* judikatūra. Viņi apgalvo, ka *Asteris* judikatūrā, kā arī tādās lietās kā *Denkavit* ([46]) un *ThyssenKrupp* ([47]), ietvertais pamatojums ir tāds, ka zaudējumu atlīdzība neietilpst dalībvalstu kompetencē, tāpēc to nevar uzskatīt par valsts atbalstu. Tiek arī apgalvots, ka Rumānijas *BIT* ietvertās saistības ir tādu vispārējo atbildības noteikumu izpausme, kuriem ir piemērojama *Asteris* judikatūra. Attiecībā uz Komisijas argumentu, ka *Asteris* neattiecas uz zaudējumu atlīdzību, ko piešķir, pamatojoties uz ES iekšējiem *BIT*, kuri uzskatāmi par nesaderīgiem ar Savienības tiesību aktiem, prasītāji uzsver, ka neviena šāda nesaderība nevarētu atcelt Nolēmumu, kas pamatojas uz šādu *BIT*. Nolēmuma īstenošanu vai izpildi turpmāk nevarētu uzskatīt par valsts atbalsta piešķiršanu "pa sētas durvīm", jo Nolēmums neatjauno atcelto VĀR 24 shēmu; tiek norādīts, ka ar Nolēmumu drīzāk tiek piešķirta atlīdzība par Rumānijas patstāvīgo lēmumu *inter alia* saglabāt nepamatotu slogu prasītājiem.

(62) Turklāt prasītāji apgalvo, ka Komisijas argumentiem attiecībā uz *BIT* nesaderību ar Savienības tiesību aktiem nav nozīmes, jo strīds, kas izraisīja šķīrējtiesas procesu, un galu galā Nolēmums radās pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai. Apgalvojot, ka Komisijas argumentācija lēmumā par procedūras sākšanu pamatojas uz to, ka Nolēmuma īstenošana/izpilde ir kļūdaini sasaistīta ar VĀR 24 shēmas nesaderību, prasītāji atkārtoti apgalvo, ka jebkurā gadījumā ar Nolēmumu netika piespriesta zaudējumu atlīdzināšana, pamatojoties uz Rumānijas lēmumu atbilst Savienības valsts atbalsta noteikumiem.

(63) Turklāt prasītāji apstrīd, ka EST lēmumam *Lucchini* lietā, uz kuru Komisija atsaucās lēmumā par procedūras sākšanu, ir kāda nozīme izskatāmajā lietā. Pēc viņu domām, *Lucchini* lieta nosaka tikai to, ka valsts tiesību akti nevar apturēt nesaderīga atbalsta atgūšanu un neietekmē tāda šķīrējtiesas nolēmuma īstenošanu/izpildi, ar kuru tiek atlīdzināti zaudējumi par *BIT* pārkāpšanu.

(64) Treškārt, runājot par Nolēmuma īstenošanas/izpildes attiecināmību uz Rumāniju, prasītāji apgalvo, ka Komisijas novērtējums nevar pamatoties uz paša VĀR 24 attiecināmību. Viņi arī apgalvo, ka *ICSID* lēmuma īstenošana/izpilde notiek automātiski un piespiedu kārtā, jo tādas ir Rumānijas saistības saskaņā ar *ICSID* Konvenciju. Saskaņā ar prasītāju teikto jebkura piespiedu darbība nav attiecināma uz valsti un nevar būt valsts atbalsts. Viņi arī uzsver, ka *ICSID* lēmumi nav pieejami valstu tiesām pārskatīšanai un to izpilde nevar tikt bloķēta tādu iemeslu dēļ kā valsts *ordre public* vai nesaderība ar Savienības tiesību aktiem.

(65) Turklāt prasītāji apgalvo, ka Rumānijas turpmākā dalība Savienībā neietekmēja Rumānijas saistības atbilstīgi *ICSID* Konvencijai. Viņi skaidro, ka ES tiesību akti nav piemērojami izskatāmajā lietā, jo varbūtējais *BIT* pārkāpums un tiesvedības sākšana notika pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai.

(66) Ceturtkārt, attiecībā uz selektivitāti prasītāji apgalvo, ka Nolēmuma īstenošana/izpilde nav selektīva, jo *BIT* un *ICSID* Konvencija veido vispārējas atbildības sistēmu, kas ir vienlīdz piemērojama jebkuram investoram. Tāpēc zaudējumu atlīdzība, kas piespriesta saskaņā ar šo sistēmu, nav selektīva. Šajā saistībā prasītāji arī citē, iespējams, Komisijas paziņojumu, ka "*BIT*, lai gan rada priekšrocību, nodrošinot ārvalstīs īpašuma tiesības, tehniski nevar uzskatīt par valsts atbalstu, ko aizliedz [Līguma] 107. panta 1. punkts, jo šī priekšrocība nerada labumu konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, bet parasti tiek piešķirta visiem ieguldītājiem neatkarīgi no nozares, kurā viņi darbojas".

(67) Visbeidzot, prasītāji noliedz, ka Nolēmuma īstenošana varētu izkropļot konkurenci un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Viņi apgalvo, ka lēmumā par procedūras sākšanu ietverto pamatojumu nevar attiecināt uz brāļiem *Micula*, kuri, iespējams, nav iesaistīti nevienā saimnieciskā darbībā, tādēļ neviens viņiem piešķirts maksājums nevar izkropļot konkurenci vai ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Runājot vispārīgāk, prasītāji apgalvo, ka Nolēmuma īstenošana nevarētu piešķirt prasītājiem priekšrocību, tāpēc jebkādu ietekmi uz konkurenci vai tirdzniecību var izslēgt.

([46]) 1980. gada 27. marta spriedums lietā 61/79 *Amministrazione delle Finanze dello Stato/Denkavit italiana*, EU:C:1980:100.

([47]) Komisijas 2007. gada 20. novembra Lēmums 2008/408/EK par valsts atbalstu C 36/A/06 (ex NN 38/06), ko Itālija sniegusi uzņēmumiem *ThyssenKrupp*, *Cementir* un *Nuova Terni Industrie Chimiche* (OV L 144, 4.6.2008., 37. lpp.).

Par Nolēmuma īstenošanas/izpildes kā jauna atbalsta raksturojumu

(68) Turklāt prasītāji nepiekrīt, ka Nolēmuma īstenošana/izpilde tiek raksturota kā jauns atbalsts. Viņi norāda, ka vienīgie notikumi, kas norisinājās pēc Rumānijas pievienošanās, bija pati Nolēmuma pieņemšana un tā izpilde. Proti, tiek norādīts, ka Rumānijas izpilde ir tikai Nolēmuma automātiskas sekas, nevis atsevišķa lēmuma rezultāts. Kā norāda prasītāji, attiecīgie brīži bija VĀR 24 stāšanās spēkā, PIS izsniegšana prasītājiem vai, vēlākais, secinājums par *BIT*. Prasītāji atsaucas arī uz judikatūru un Komisijas praksi attiecībā uz valsts garantijām (saskaņā ar kuru attiecīgais brīdis ir tad, kad garantija tiek piešķirta, nevis tad, kad tā tiek izmantota vai kad tiek izsniegti maksājumi), lai apgalvotu, ka gadījumā, ja kompensācija tiek izmaksāta, pamatojoties uz saistībām, kas iekļautas starptautiskā nolīgumā, minētā nolīguma noslēgšanas datums būtu jāuzskata par noteicošo.

Par Nolēmuma īstenošanas/izpildes saderību

(69) Vispirms prasītāji apgalvo, ka gadījumā, ja Komisija veic izmeklēšanu attiecībā uz nepaziņoto atbalstu un attiecīgā dalībvalsts nav izvirzījusi nevienu saderības argumentu, Komisijai ir pienākums izvērtēt, vai atbalsts ir saderīgs atbilstīgi jebkuriem piemērojamiem noteikumiem vai pamatnostādnēm, vajadzības gadījumā pieprasot papildu informāciju no attiecīgās dalībvalsts vai atbalsta saņēmēja.

(70) Attiecībā uz sākotnējo saderības analīzi, kas ietverta lēmumā par procedūras sākšanu, prasītāji uzsver, ka tā ir konceptuāli kļūdaina, jo tajā pašreizējās Reģionālā atbalsta pamatnostādnes ("RAP") tiek piemērotas Nolēmuma īstenošanai/izpildei, lai gan ir pilnīgi skaidrs, ka Nolēmuma īstenošanu/izpildi nevar pamatot ar reģionālās attīstības mērķi. Vēlreiz uzsverot, ka lēmumā par procedūras sākšanu ir kļūdaini pieņemts, ka Nolēmuma īstenošana varētu ar atpakaļejošu spēku atjaunot VĀR 24, prasītāji uzskata, ka vienīgais atbalsts, kas varētu būt piešķirts, ir VĀR 24 shēmā paredzētās priekšrocības. Tādēļ VĀR 24 būtu jāizvērtē atbilstīgi 1998. gada RAP, saskaņā ar kurām tas būtu jāatzīst par saderīgu.

(71) Pēc tam prasītāji apgalvo, ka nekad nav bijis pieņemts pamatots oficiāls lēmums, kurā būtu noteikts, ka VĀR 24 uzskatāms par nesaderīgu valsts atbalstu. Saskaņā ar prasītāju teikto Rumānijas Konkurences padomes lēmums (Lēmums Nr. 244), ar ko denonsēja VĀR 24, ir kļūdains, jo tajā nav izvērtēta saderība un nav pamatoti iekļautie konstatējumi. Turklāt prasītāji apgalvo, ka, Rumānijas valdībai pieņemot VĀR 75, kurā atkārtoti tika apstiprināts VĀR 24, Konkurences padomes lēmums zaudēja spēku. Viņi arī apgalvo, ka tas, ka Rumānijas tiesas noraidīja Konkurences padomes apstrīdējumus attiecībā uz VĀR 75, ir vēl viens pierādījums, ka VĀR 24 un VĀR 75 dominē pār Konkurences padomes lēmumu.

(72) Turklāt prasītāji apgalvo, ka Komisija pat pastarpināti nebija un nav kompetenta izskatīt VĀR 24. VĀR 24 attiecīgās daļas tika atceltas pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai. Tā kā Nolēmums tiek uzskatīts par atjaunotu atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar VĀR 24, prasītāji apgalvo, ka Komisija nav kompetenta to pārskatīt. Šajā saistībā viņi atsaucas arī uz Komisijas lēmumu valsts atbalsta lietā N 380/2004, kurā Komisija konstatēja, ka tāda šķīrējtiesas nolēmuma īstenošana pēc pievienošanās, kas ir pieņemts pirms pievienošanās un saistīts vienīgi ar periodiem pirms pievienošanās, nav uzskatāma par jaunu atbalstu.

(73) Visbeidzot, prasītāji apgalvo, ka VĀR 24 un atsevišķi VĀR 24 iekļauti stimuli ir saderīgi ar iekšējo tirgu saskaņā ar piemērojamām 1998. gada RAP, ņemot vērā, ka visi saderības nosacījumi tika izpildīti. Šajā saistībā viņi, pirmkārt, apgalvo, ka VĀR 24 faktiski var uzskatīt par saderīgu ieguldījumu atbalstu, nevis darbības atbalstu un, otrkārt, pat ja VĀR 24 uztver kā darbības atbalstu, tas joprojām ir saderīgs atbalsts.

Par tiesisko paļāvību

(74) Prasītāji apgalvo, ka Komisijas lēmums par to, ka Nolēmuma īstenošana vai izpilde ir pretrunā valsts atbalsta noteikumiem, pārkāpj prasītāju tiesisko paļāvību. Viņi apgalvo, ka Savienība skaidri mudināja Rumāniju noslēgt *BIT* ar dalībvalstīm pirms Rumānijas pievienošanās; ka Komisija turpina atbalstīt *BIT* noslēgšanu; ka prasītāji paļāvās uz to, ka šķīrējtiesas process ļaus viņiem saņemt kompensāciju par zaudējumiem, kas nodarīti ar Rumānijas lēmumu saglabāt visas ieguldītāju VĀR 24 paredzētās saistības, un ka nepastāv sevišķas sabiedrības intereses, kas pamatotu prasītāju tiesiskās paļāvības atstāšanu bez ievērības.

Par prasītāju procesuālajām tiesībām

(75) Visbeidzot, prasītāji apgalvo, ka saskaņā ar judikatūru ieinteresētām personām "ir tiesības iesaistīties administratīvajā procedūrā, ciktāl vajadzīgs, ņemot vērā lietas apstākļus" ([48]). Apgalvojot, ka Rumānija nav pienācīgi iesaistījusi prasītājus valsts atbalsta procedūrā un tādējādi, iespējams, nostādījusi prasītājus īpaši nelabvēlīgā situācijā, prasītāji brīdina, ka tas apstāklis, ka Komisija neļauj prasītājiem pienācīgi aizstāvēt savas intereses, neiesaistot viņus daudz vairāk procedūrā, varētu atspēkot Komisijas galīgo lēmumu. Nobeigumā prasītāji norāda, ka kopumā Komisijas prakse valsts atbalsta lietās nepietiekami aizsargā varbūtējo atbalsta saņēmēju procesuālās tiesības un, nenodrošinot tiesību efektīvu aizsardzību, ir pretrunā Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 6. panta 1. punktam un ES Pamattiesību hartas 47. pantam.

6. **RUMĀNIJAS PIEZĪMES PAR TREŠO PERSONU PIEZĪMĒM**

(76) Savā atbildē uz prasītāju iesniegtajām piezīmēm Rumānija vispirms noraida apgalvojumu, ka *Ioan* un *Viorel Micula* nav uzskatāmi par uzņēmumu, lai piemērotu ES valsts atbalsta tiesību aktus. Rumānija apgalvo, ka šie pieci prasītāji drīzāk būtu jāuzskata par vienu ekonomisku vienību, jo brāļi *Micula* tieši vai netieši kontrolē korporatīvos prasītājus. Lai pamatotu šo apgalvojumu, Rumānija *inter alia* skaidro, ka tajās sarunās starp Rumāniju un prasītājiem, kas notika pēc Nolēmuma pieņemšanas, brāļi *Micula* pieņēma oficiālu lēmumu šo triju korporatīvo prasītāju vārdā.

(77) Otrkārt, Rumānija atspēko prasītāju mēģinājumu noliegt sakaru starp VĀR 24 stimulu atcelšanu un zaudējumu atlīdzināšanu atbilstīgi Nolēmumam. Tā uzsver, ka Nolēmumā ir skaidri norādīts, ka zaudējumu apmēru noteica Šķīrējtiesa, pamatojoties uz ekonomiskajām priekšrocībām, ko prasītāji būtu ieguvuši, ja stimuli tiktu saglabāti.

(78) Treškārt, attiecībā uz prasītāju apgalvojumu, ka viņi nebija un nav pienācīgi iesaistīti valsts atbalsta izmeklēšanā, Rumānija noliedz, ka tā nav nekavējoties nosūtījusi prasītājiem lēmumu par procedūras sākšanu. Turklāt tā apgalvo, ka Rumānijai nav juridiska pienākuma iesaistīt prasītājus daudz vairāk, nekā tas notiek pašlaik vai noticis līdz šim.

7. **NOVĒRTĒJUMS**

7.1. **Atbalsta esība**

(79) Līguma 107. panta 1. punktā noteikts, ka "ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm". Tāpēc pasākums ir valsts atbalsts, ja ir izpildīti četri kumulatīvie nosacījumi:

— pasākumam jārada uzņēmumam selektīvas ekonomiskas priekšrocības,

— pasākumam jābūt saistāmam ar valsti un finansētam no valsts līdzekļiem,

— pasākumam ir jārada vai jādraud radīt konkurences izkropļojumus,

— pasākumam jāspēj ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

(80) Komisija uzsver, ka jēdziens "valsts atbalsts" ir objektīvs un likumīgs jēdziens, kas definēts tieši Līgumā. To, vai kāds konkrēts pasākums ir valsts atbalsts, nosaka nevis dalībvalstu atbalsta piešķiršanas nodomi vai pamatojumi, bet gan attiecīgā pasākuma ietekme ([49]).

Uzņēmums

(81) EST uzņēmumus konsekventi ir definējusi kā subjektus, kas veic saimniecisko darbību, neatkarīgi no to juridiskā statusa un finansēšanas veida ([50]). Konkrēta subjekta klasifikācija ir atkarīga tikai no tā darbību veida.

([48]) Atsaucoties uz spriedumu lietā T-68/03 *Olympiaki Aeroporia Ypiresies*, EU:T:2007:253, 42. punkts.
([49]) 2008. gada 22. decembra spriedums lietā C-487/06 P *British Aggregates*/Komisija, EU:C:2008:757, 85. un 89. punkts un tajos minētā judikatūra, un 2011. gada 8. septembra spriedums lietā C-279/08 P Komisija/Nīderlande (*NOx*), EU:C:2011:551, 51. punkts.
([50]) 2000. gada 12. septembra spriedums apvienotajās lietas no C-180/98 līdz C-184/98 *Pavlov* un citi, EU:C:2000:428, 74. punkts.

(82) Atsevišķi tiesību subjekti valsts atbalsta noteikumu piemērošanas nolūkā var tikt uzskatīti par vienu saimniecisko vienību. Attiecīgais uzņēmums tad ir šī saimnieciskā vienība. Kā EST iepriekš ir nospriedusi, "[k]onkurences tiesībās termins "uzņēmums" ir jāsaprot kā ekonomiska vienība (..) pat tad, ja pēc likuma minēto ekonomisko vienību veido vairākas personas – fiziskas vai juridiskas" ([51]). Lai noteiktu, vai vairāki subjekti veido ekonomisku vienību, EST pārbauda kontrolakciju vai funkcionālu, saimniecisku un institucionālu saikņu esību ([52]).

(83) Prasītāji šķīrējtiesas procesā, kurā tika pieņemts Nolēmums, ir brāļi *Ioan Micula* un *Viorel Micula* un trīs uzņēmumi, kas viņiem pieder (*S.C. European Food S.A., S.C. Starmill S.R.L.* un *S.C. Multipack*). Ir skaidrs, ka šie trīs uzņēmumi veic saimniecisko darbību, jo tie attiecīgi specializējas pārtikas produktu, miltrūpniecības produktu un plastmasas iepakojumu rūpnieciskajā ražošanā. Tādēļ šie trīs subjekti ir uzņēmumi. Prasītāji neapstrīd šo raksturojumu.

(84) Tomēr prasītāji uzsver, ka pašus brāļus *Micula* – kā fiziskas personas – nevar uzskatīt par uzņēmumiem Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē un ka tādēļ līdzekļi, kas viņiem izmaksāti saistībā ar Nolēmuma īstenošanu vai izpildi, nebūtu uzskatāmi par valsts atbalstu. Proti, tiek norādīts, ka brāļu *Micula* intereses nesakrīt ar triju korporatīvo prasītāju interesēm.

(85) Tomēr Komisija konstatē, ka valsts atbalsta noteikumu piemērošanas nolūkā šie trīs uzņēmumi un brāļi *Micula* kopā veido vienu ekonomisku vienību. Tādēļ šī ekonomiskā vienība tiek uzskatīta par attiecīgo uzņēmumu.

(86) Šis konstatējums pamatojas, pirmkārt, uz to, ka brāļiem *Micula* tieši vai netieši ir gandrīz ekskluzīvas īpašumtiesības attiecībā uz trim korporatīvajiem prasītājiem, tādējādi norādot uz kontrolējošo līdzdalību šajos uzņēmumos.

(87) Otrkārt, šajā konstatējumā ir ņemts vērā, ka šie korporatīvie prasītāji ietilpst lielākā uzņēmumu grupā – Eiropas pārtikas un dzērienu grupā (*European Food and Drinks Group – EFDG*). Šķīrējtiesas procesa laikā brāļi *Micula* pieprasīja kompensāciju arī par pārējiem *EFDG* ietilpstošiem uzņēmumiem, kas esot cietuši zaudējumus saistībā ar Rumānijas darbībām, kuras deva pamatu tiesvedības sākšanai. Patiesībā prasītāji, pieprasot kompensāciju, pamatojās uz zaudējumiem, kurus it kā ir cietusi *EFDG* grupa kopumā, nevis uz pieprasītajiem un aprēķinātajiem katra korporatīvā prasītāja un divu individuālo prasītāju atsevišķajiem zaudējumiem. Izskatot *EFDG* īpašumtiesību struktūru un nosakot, ka brāļiem *Micula* tieši vai netieši pieder vismaz 99,96 % no visiem uzņēmumiem, kuri darbojas *EFDG* grupā un attiecībā uz kuriem brāļi *Micula* pieprasīja atlīdzināt zaudējumus (šie uzņēmumi ir *European Drinks S.A., Rieni Drinks S.A., Scandic Distilleries S.A., Transilvania General Import-Export S.R.L., West Leasing S.R.L*), Šķīrējtiesa piekrita šai pieejai un atļāva prasītājiem pieprasīt kompensāciju par *EFDG* zaudējumiem kopumā ([53]). Šī prasītāju rīcība Šķīrējtiesas procesa laikā un Šķīrējtiesas atbilstošie lēmumi pierāda, ka brāļi *Micula* un trīs korporatīvie prasītāji, kā arī iepriekš minētie uzņēmumi, kas ietilpst *EFDG* grupā, veido vienu ekonomisku vienību ar vienotām ekonomiskām interesēm.

(88) Treškārt, tas, kādā veidā Nolēmumā viņiem tika piespriesta kompensācija, vēl vairāk raksturo brāļus *Micula* un viņu uzņēmumus kā vienu ekonomisku vienību. Nolēmumā kompensācija tika sadalīta nevis atsevišķi katram no pieciem prasītājiem, bet piespriesta viņiem "kolektīvi", pamatojoties uz "kopējām tiesībām". Apstāklis, ka šie pieci prasītāji kopā (t. i., ieskaitot korporatīvos prasītājus) lūdza Šķīrējtiesai piešķirt visu kompensāciju tikai brāļiem *Micula*, norāda uz to, ka korporatīvajiem prasītājiem nav autonomijas attiecībā uz brāļiem *Micula*. Galu galā Šķīrējtiesa atļāva katram prasītājam atgūt visu piešķirtās kompensācijas apjomu un pēc tam sadalīt minēto kompensāciju starp prasītājiem tā, kā viņi to uzskata par vajadzīgu, neatkarīgi no katram prasītājam faktiski nodarītajiem zaudējumiem.

(89) Iepriekš minēto secinājumu neietekmē prasītāju arguments, ka izskatāmā lieta ir jānošķir no *Hydrotherm* sprieduma, jo fiziskā persona minētajā lietā bija partneris, kas personiski atbildēja par to vairāku uzņēmumu finansiālajām saistībām, ar kuriem kopā viņu uzskatīja par vienu ekonomisku vienību, turpretim brāļi *Micula* nav personiski atbildīgi. Savā atbildē Komisija atgādina, ka konkrētajos *Hydrotherm* sprieduma punktos EST vispār

([51]) 1984. gada 12. jūlija spriedums lietā C-170/83 *Hydrotherm*, EU:C:1984:271, 11. punkts. Skatīt arī 2004. gada 14. oktobra spriedumu lietā T-137/02 *Pollmeier Malchow*/Komisija, EU:T:2004:304, 50. punkts.

([52]) 2010. gada 16. decembra spriedums lietā C-480/09 P *Acea Electrabel Produzione SpA*/Komisija, EU:C:2010:787, 47.–55. punkts; 2006. gada 10. janvāra spriedums lietā C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze SpA* un citi, EU:C:2006:8, 112. punkts.

([53]) Skatīt Nolēmuma 935., 936. un 943. punktu.

neminēja attiecīgās fiziskās personas personisko atbildību; drīzāk EST norādīja tikai uz to, ka attiecīgajai fiziskajai personai "ir pilnīga kontrole" pār attiecīgajiem uzņēmumiem ([54]). Kā jau minēts, īpašumtiesību dēļ arī brāļiem *Micula* ir pilnīga kontrole pār korporatīvajiem prasītājiem un faktiski pār citiem attiecīgajiem *EFDG* uzņēmumiem.

(90) Pretēji prasītāju apgalvojumiem Komisija uzskata, ka *Cassa di Risparmio di Firenze* sprieduma loģiskais pamatojums ir vienlīdz piemērojams arī šajā lietā. Minētajā spriedumā EST atzīst, ka subjekts saimniecisko darbību var īstenot tieši vai netieši, kontrolējot operatoru kā daļu no ekonomiskas vienības, kuru tie kopā veido. Lai gan EST apstiprina, ka vienkārša kapitāldaļu turēšana, pat ja tā ir kontrolpakete, nav pietiekama, lai atzītu par saimniecisku tādu darbību, ko veic subjekts, kurš ir šo daļu turētājs, ja tā dod tikai iespējas izmantot ar akcionāra vai kopīpašnieka statusu saistītās tiesības, kā arī attiecīgā gadījumā saņemt dividendes – ierastos labumus no īpašuma –, ir skaidrs, ka pašreizējā situācija ir atšķirīga. Patiešām saskaņā ar EST teikto, "ja vienība, kurai pieder kapitāldaļu kontrolpakete kādā sabiedrībā, šo kontroli īsteno, tieši vai netieši ietekmējot sabiedrības pārvaldību, tad ir uzskatāms, ka šī vienība piedalās kontrolētā uzņēmuma veiktajā saimnieciskajā darbībā" ([55]). EST bija ieinteresēta arī norādīt, ka "vienkārša viena uzņēmuma sadalīšana divās atsevišķās vienībās" nevar būt pietiekama, lai apietu valsts atbalsta noteikumus ([56]). Šo pamatojumu piemēro arī tad, ja viena no divām attiecīgajām vienībām ir fiziska persona. Pretējā gadījumā atbalsta piešķiršana fiziskai personai, kas ir uzņēmuma kontrolpaketes turētāja, nebūtu uzskatāma par valsts atbalstu, lai arī šī fiziskā persona varētu izmantot minēto atbalstu par labu uzņēmumiem, ko tā kontrolē. Patiešām izskatāmajā lietā, piemērojot valsts atbalsta noteikumus, nav nekādas atšķirības, ja kompensācija, ko Šķīrējtiesa piesprieda kolektīvi visiem pieciem prasītājiem, tiek izmaksāta brāļiem *Micula* vai viņiem piederošiem uzņēmumiem.

(91) Rezumējot iepriekš minēto, Komisija konstatē, ka brāļi *Micula* un trīs korporatīvie prasītāji kopā veido vienu ekonomisku vienību, kas ir uzņēmums Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē. Pārējie *EFDG* uzņēmumi, par kuru iespējamiem zaudējumiem brāļiem *Micula*, pamatojoties uz Nolēmumu, piešķīra kompensāciju (*European Drinks S.A., Rieni Drinks S.A., Scandic Distilleries S.A., Transilvania General Import-Export S.R.L., West Leasing S.R.L*) ([57]), tāpat ietilpst šajā vienā ekonomiskajā vienībā. Šā atbalsta pasākuma galīgais saņēmējs ir šī viena ekonomiskā vienība, ko veido pieci prasītāji un minētie *EFDG* uzņēmumi.

Ekonomiska priekšrocība (1)

(92) Priekšrocība, kā paredzēts Līguma 107. panta 1. punktā, ir ikviens saimnieciskais labums, ko uzņēmums nebūtu guvis parastos tirgus apstākļos, t. i., bez valsts iejaukšanās ([58]). Nosakot, vai pasākums uzņēmumam rada ekonomisku priekšrocību, nav svarīgi, kāda ir pasākuma forma. Priekšrocību jēdziens ietver, piemēram, visas situācijas, kurās uzņēmumi ir atbrīvoti no to saimnieciskajai darbībai raksturīgajām izmaksām.

(93) Ar Nolēmumu Šķīrējtiesa ir piespriedusi Rumānijai izmaksāt prasītājiem kompensāciju RON 376 433 229 apmērā un procentus. Lai pilnīgi saprastu, kāpēc Nolēmuma īstenošana vai izpilde piešķir prasītājiem ekonomisku priekšrocību, vispirms ir jāpārbauda, uz kāda pamata Šķīrējtiesa noteica, ka kompensācija būtu izmaksājama prasītājiem saistībā ar minēto Nolēmumu.

(94) Pēc lēmuma pieņemšanas par to, ka Rumānija ir pārkāpusi *BIT*, Šķīrējtiesa paskaidroja, ka zaudējumu atlīdzība bija jāpiešķir, pamatojoties uz principu, ka "prasītājs ir jāatgriež atpakaļ tādā stāvoklī, kādā tas "visticamāk" būtu bijis, ja nebūtu pārkāpis starptautiskās tiesības" ([59]). Tā arī paskaidroja, ka tikai tos zaudējumus, kas cēloniski saistīti ar tiesību aktu, ar kuru pārkāptas starptautiskās tiesības, varētu kompensēt ar zaudējumu atlīdzību un ka "visi prasītāju norādītie *BIT* pārkāpumi ir radušies viena un tā paša iemesla – [VĀR 24] stimulu priekšlaicīgas atcelšanas – dēļ vai tiešā saistībā ar minēto priekšlaicīgo atcelšanu" ([60]). Precīzi novērtējot prasītājiem pienākošos kompensāciju,

([54]) 1984. gada 12. jūlija spriedums lietā C-170/83 *Hydrotherm*, EU:C:1984:271, 10. punkts.
([55]) 2006. gada 10. janvāra spriedums lietā C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze SpA* un citi, EU:C:2006:8, 112. punkts.
([56]) 2006. gada 10. janvāra spriedums lietā C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze SpA* un citi, EU:C:2006:8, 114. punkts.
([57]) Skatīt 87. un 88. apsvērumu.
([58]) 1996. gada 11. jūlija spriedums lietā C-39/94 *SFEI* un citi, EU:C:1996:285, 60. punkts; 1999. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-342/96 Spānija/Komisija, EU:C:1999:210, 41. punkts.
([59]) Nolēmuma 917. punkts.
([60]) Nolēmuma 928. punkts.

Šķīrējtiesa ņēma vērā to, vai zaudējumi bija reāli radušies un vai tie bija tieši saistīti ar stimulu shēmas atcelšanu. Piemēram, attiecībā uz zaudējumu atlīdzību, kas piešķirta par cukura cenas pieaugumu, Šķīrējtiesa nosprieda, ka ([61]) "[g]an zaudējumu esība, gan cēloņsakarību esība starp stimulu atcelšanu un ciestajiem zaudējumiem ir pietiekami pierādīta. Nav nekādu domstarpību par to, ka izejvielu atvieglojuma atcelšanas dēļ prasītājiem bija jāmaksā lielāka summa par cukuru, ko viņi iegādājās pēc 2005. gada februāra".

(95) Ņemot vērā šos apsvērumus, ir skaidrs, ka saistībā ar Nolēmuma īstenošanu vai izpildi Rumānija piešķir prasītājiem summu, kas tieši atbilst tām priekšrocībām, kuras paredzētas atceltajā VĀR 24 shēmā no brīža, kad tā tika atcelta (2005. gada 22. februāris), līdz tās plānotā termiņa beigām (2009. gada 1. aprīlis). Precīzāk sakot, ar Nolēmuma īstenošanu vai izpildi *de facto* tiek atlīdzināti muitas nodokļi, kas iekasēti par cukura un citu izejvielu importu (laikposmā no 2005. gada 22. februāra līdz 2009. gada 31. martam), kā arī muitas nodokļi, kuri iekasēti par importēto cukuru un no kuriem prasītāji varētu izvairīties, ja viņiem būtu bijusi iespēja uzkrāt cukuru pirms VĀR 24 atvieglojumu termiņa beigām 2009. gada 31. martā. Turklāt, lai nodrošinātu, ka prasītāji pilnīgi gūst labumu no summas, kas atbilst atceltās shēmas summai, un tiek "atgriezti atpakaļ tādā stāvoklī, kādā tie "visticamāk" būtu bijuši", Šķīrējtiesa viņiem piesprieda arī procentus un kompensāciju par varbūtēji zaudēto izdevību un zaudēto peļņu ([62]). Faktiski Nolēmuma īstenošana vai izpilde atjauno iepriekšējo situāciju, kurā prasītāji visticamāk būtu bijuši, ja VĀR 24 shēma nekad nebūtu atcelta.

(96) Tāpēc Nolēmuma īstenošana vai izpilde piešķir prasītājiem ekonomisku priekšrocību, ko citādi viņi nevarētu iegūt tirgū. Pirmkārt, izejvielu izmaksas kā ieguldījums galaproduktā parasti veido uzņēmumu darbības izdevumus, un, ja uzņēmumus daļēji atbrīvo no to parastajiem darbības izdevumiem, tiem tiek piešķirtas konkrētas priekšrocības. Otrkārt, prasītājiem piešķirtā kompensācija par zaudēto peļņu, jo viņiem pašiem bija jāsedz savi darbības izdevumi, arī ir ekonomiska priekšrocība, kas nav pieejama normālos tirgus apstākļos un bez Nolēmuma pieņemšanas; normālos tirgus apstākļos uzņēmumam pašam būtu jāsedz izmaksas, kas raksturīgas tā saimnieciskajai darbībai, un tādēļ tas varētu negūt peļņu. Treškārt, tas, ka prasītājiem tiek maksāti procenti par maksājumiem, kuri viņiem it kā iepriekš pienācās, bet kuri arī paši jākvalificē par tādiem, kas rada priekšrocības, ir atsevišķa un papildu priekšrocība. Jānorāda vēlreiz, ka normālos tirgus apstākļos un bez Nolēmuma pieņemšanas uzņēmumam būtu jāsedz savi parastie darbības izdevumi, tas nebūtu guvis varbūtēji zaudēto peļņu un tādēļ nevarētu saņemt procentus par šo kapitālu. Patiesībā, atceļot VĀR 24 shēmu, Rumānija atjaunoja normālus konkurences apstākļus tajā tirgū, kurā darbojas prasītāji, un jebkurš mēģinājums kompensēt prasītājiem VĀR 24 stimulu atcelšanas sekas piešķir viņiem priekšrocību, kas nav pieejama normālos tirgus apstākļos.

(97) Prasītāju mēģinājumi nošķirt kompensācijas piešķiršanu no VĀR 24 stimulu atcelšanas nav pārliecinoši. Prasītāji apgalvo, ka "[i]zskatāmajā lietā *ICSID* šķīrējtiesa secināja, ka lēmums ievērot ES valsts atbalsta noteikumus atbilda Rumānijas saistībām atbilstīgi *BIT* un uz šā pamata prasītājiem nevar atlīdzināt zaudējumus. Tā vietā *ICSID* šķīrējtiesa piesprieda atlīdzināt zaudējumus par Rumānijas valsts pārkāpumu sakarā ar to saistību saglabāšanu, kas noteiktas attiecībā uz VĀR 24 pēc shēmas atcelšanas, un nepārredzamo izturēšanos pret ieguldītājiem".

(98) Šis Nolēmuma apraksts ir neprecīzs, un tajā jebkurā gadījumā nav izklāstītas Nolēmuma īstenošanas/izpildes sekas. Iepriekš jau norādīts, ka Šķīrējtiesa uzskatīja, ka visi iespējamie *BIT* pārkāpumi radās no "stimulu priekšlaicīgas atcelšanas vai tiešā saistībā ar šo priekšlaicīgo atcelšanu" ([63]), un piesprieda atlīdzināt zaudējumus, kas radušies tieši no stimulu shēmas atcelšanas. Šķīrējtiesas teiktais arī jau tika minēts, norādot, ka ([64]), "[a]tceļot VĀR 24 stimulus līdz 2009. gada 1. aprīlim, Rumānija nerīkojās nepamatoti vai ļaunprātīgi (izņemot to, ka [Rumānija] rīkojās nepamatoti, saglabājot ieguldītāju saistības pēc stimulu atcelšanas). Tomēr Šķīrējtiesa ar balsu vairākumu secina, ka Rumānija ir pārkāpusi prasītāju tiesisko paļāvību, ka šie stimuli pēc būtības būs pieejami tādā pašā formā kā līdz 2009. gada 1. aprīlim. Rumānija arī nerīkojās pārredzami, nepaziņojot prasītājiem laicīgi, ka režīms tiks izbeigts pirms paredzētā termiņa beigām. Tāpēc Šķīrējtiesa konstatē, ka Rumānija nespēja "nodrošināt taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi pret prasītāju investīcijām" *BIT* 2. panta 3. punkta izpratnē".

([61]) Nolēmuma 953. punkts.
([62]) Skatīt 27. apsvērumu ar to summu aprakstiem, kas izmaksājamas saskaņā ar šķīrējtiesas nolēmumu.
([63]) Nolēmuma 928. punkts.
([64]) Nolēmuma 872. punkts.

(99) Ņemot vērā šo secinājumu, nevar apgalvot (kā to dara prasītāji), ka Šķīrējtiesa konstatēja, ka Rumānijas lēmums ievērot Savienības valsts atbalsta noteikumus, atsaucot VĀR 24, nav bijis *BIT* pārkāpums, vai ka uz šā pamata tā nepiesprieda zaudējumu atlīdzību ([65]). Komisija norāda, ka, pamatojot savu lēmumu piešķirt kompensāciju par cenu pieaugumu un nespēju veikt uzkrājumus, kā arī par zaudēto peļņu, Šķīrējtiesa minēja tikai tos zaudējumus, kas radušies prasītājiem saistībā ar VĀR 24 stimulu atcelšanu ([66]). Proti, Šķīrējtiesa neminēja (vai uz šā pamata nepiesprieda papildu atlīdzību) savu konstatējumu, ka, saglabādama VĀR 24 paredzētos ieguldītāju pienākumus, Rumānija nerīkojās pamatoti un pārredzami.

Ekonomiska priekšrocība (2) – zaudējumi un valsts atbalsts

(100) Turklāt tas, ka kompensācijas maksājums, ko Šķīrējtiesa piesprieda sūdzības iesniedzējiem saistībā ar Nolēmuma īstenošanu vai izpildi, paredz izmaksāt kompensāciju par zaudējumiem, neizslēdz (pretēji prasītāju domām) priekšrocības esību. Galvenais jautājums šajā saistībā ir tas, vai EST *Asteris* ([67]) spriedumā noteiktie principi ir piemērojami konkrētajā lietā. Lietas *Asteris* spriedumā EST izklāsta, ka valsts atbalsta "juridiskā būtība ir pavisam atšķirīga no zaudējumu atlīdzināšanas būtības, ko valsts iestādēm eventuāli vajadzētu maksāt privātpersonām, kompensējot zaudējumus, ko tās varētu būt tām radījušas" ([68]). Prasītāji apgalvo, ka uz izskatāmo lietu drīzāk varētu attiekties šī judikatūra un ka jebkurš Komisijas mēģinājums nošķirt *Asteris* lietu no konkrētās lietas nav pārliecinošs. Komisija nepiekrīt šai nostājai.

(101) Komisija norāda, ka, pirmkārt, *Asteris* lieta izrietēja no pilnīgi atšķirīga konteksta nekā šobrīd izskatāmā lieta. Iepriekš minētajā lietā EST pasludināja spriedumu, atbildot uz Grieķijas tiesas lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par dalībvalstu tiesu jurisdikciju izskatīt tās prasības par zaudējumu atlīdzību, ko privātpersonas iesniedz pret valsts iestādēm saistībā ar atbalsta maksājumu neveikšanu atbilstīgi Savienības kopējai lauksaimniecības politikai. Atbalsta nemaksāšana nebija saistīta ar to, ka Grieķijas iestādes neturēja solījumu piešķirt minēto atbalstu, bet drīzāk ar to, ka regulējumā Komisija pieļāva tehniskas kļūdas. Attiecīgie uzņēmumi jau bija cēluši prasību pret Komisiju par zaudējumu atlīdzību Eiropas Savienības Tiesā, kas to noraidīja kā nepamatotu. Atbildot uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, EST norādīja spriedumā, ka, tā kā tā iepriekš bija noraidījusi prasību pret Komisiju par zaudējumu atlīdzību, jebkurai prasībai pret Grieķijas valsti par zaudējumu atlīdzību vajadzētu atšķirties no noraidītās prasības pret Komisiju, proti, tam jābūt pašu Grieķijas iestāžu pārkāpumam. Proti, EST nenorādīja, ka zaudējumu atlīdzība, kas vienāda ar nelikumīga valsts atbalsta summu, kura ir apsolīta, bet netiek izmaksāta, varētu pati nebūt valsts atbalsts. Tādējādi no *Asteris* sprieduma neizriet, ka katra zaudējumu atlīdzība automātiski neietilpst Savienības valsts atbalsta tiesību aktu darbības jomā, kā prasītāji to, šķiet, apgalvo. Atbildības lietās, kuru pamatā ir valsts iestāžu pārkāpums, uzņēmumam drīzāk netiek piešķirtas nekādas priekšrocības, ja šāda atbildība nodrošina tikai to, ka cietušai personai tiek piešķirts tas, uz ko tai ir tiesības, tāpat kā būtu tiesības jebkuram citam uzņēmumam saskaņā ar civiltiesiskās atbildības vispārējām normām šajā dalībvalstī. Kompensācija, kas piešķirta saskaņā ar minētajām civiltiesiskās atbildības vispārējām normām, atšķiras no valsts atbalsta tādā ziņā, ka cietušās personas stāvoklis nedrīkst uzlaboties pēc kompensācijas saņemšanas.

(102) Otrkārt, kompensācijai, lai uz to neattiektos Savienības valsts atbalsta noteikumi atbilstīgi *Asteris* judikatūrai, jāpamatojas uz vispārējiem kompensācijas noteikumiem ([69]). Izskatāmajā lietā kompensācija ir piešķirta prasītājiem, pamatojoties uz ES iekšējo *BIT*, kuru Komisija uzskata par spēkā neesošu, sākot no brīža, kad Rumānija pievienojās Savienībai. Komisija konsekventi ir uzskatījusi, ka ES iekšējie *BIT*, piemēram, *BIT*, atbilstīgi kuram prasītāji pamato savu prasību ([70]), ir pretrunā Savienības tiesību aktiem, jo tie nav saderīgi ar Savienības līgumu tiesību normām un

([65]) Šķīrējtiesa secināja, ka ar VĀR 24 stimulu atcelšanu tika pārkāpta prasītāju tiesiskā paļāvība, pirms tā pat izskatīja Rumānijas darbību pamatotību vai pārredzamību (Nolēmuma 725. un 726. punkts; pamatotība un pārredzamība tika izskatītas tikai attiecīgi 727. punktā un nākamajos punktos, kā arī 837. punktā un nākamajos punktos). Tādējādi nav nekāda pamata apgalvot (kā to ierosina prasītāji), ka Šķīrējtiesas konstatēto *BIT* pārkāpumu noteica apstāklis, ka VĀR 24 paredzēto ieguldītāju pienākumu saglabāšana nav saprātīga vai ka Rumānijas darbības nav pietiekami pārredzamas.

([66]) Nolēmuma 953., 961., 971., 984., 1 016., 1 020. un 1 136. punkts.

([67]) Spriedums apvienotajās lietās no 106/87 līdz 120/87 *Asteris*, EU:C:1988:457.

([68]) Spriedums apvienotajās lietās no 106/87 līdz 120/87 *Asteris*, EU:C:1988:457, 23. punkts.

([69]) Skatīt Komisijas 2004. gada 16. jūnija Lēmumu par Nīderlandes atbalstu *Akzo-Nobel*, lai samazinātu hlora pārvadājumus (lieta N 304/2003), kopsavilkuma paziņojums, publicēts OV C 81, 2.4.2005., 4. lpp.; skatīt arī Komisijas 2006. gada 20. decembra Lēmumu par Nīderlandes atbalstu automašīnu demontāžas uzņēmuma *Steenbergen* pārvietošanai (lieta N 575/05), kopsavilkuma paziņojums, publicēts OV C 80, 13.4.2007., 1. lpp.

([70]) To pašu iemeslu dēļ Komisija varētu uzskatīt par nederīgiem ES iekšējos *BIT*, par pamatu ņemot šķīrējtiesas procesu, kas minēts pieteikuma 53. zemsvītras piezīmē.

tādēļ būtu uzskatāmi par spēkā neesošiem ([71]). Komisija ir vairākkārt darījusi zināmu šo viedokli dalībvalstīm, tostarp attiecīgajām dalībvalstīm.

(103) Treškārt, Komisija norāda, ka Nolēmuma mērķis ir kompensēt prasības iesniedzējiem tos stimulus, ko Rumānija bija solījusi viņiem saskaņā ar VĀR 24 (grozīts ar VĀR 75), bet pēc Savienības prasības bija atcēlusi, lai varētu pabeigt sarunu procesu par tās pievienošanos Savienībai. Tādējādi pretstatā *Asteris* lietai iemesls, kāpēc prasības iesniedzēji pieprasa kompensāciju šajā lietā, ir tāds, ka viņiem tika liegti stimuli, ko Rumānijas solīja piešķirt, pārkāpjot savas saistības, kuras noteiktas Eiropas nolīguma 64. pantā un Likumā Nr. 143/1999, kā tas tiek interpretēts Rumānijas Konkurences padomes Lēmumā Nr. 244/2000, lai nepiešķirtu nelikumīgu valsts atbalstu. Tomēr, kā paskaidroja ģenerāladvokāts *Ruiz-Jarabo Colomer* ([72]), zaudējumu atlīdzība, kas vienāda ar atbalsta summu, kuru bija paredzēts piešķirt, būtu netieša valsts atbalsta piešķiršana, kas atzīta par nelikumīgu un nesaderīgu ar kopējo tirgu. Saskaņā ar šo argumentāciju Vispārējā tiesa ir uzskatījusi atlīdzināšanas klauzulas attiecībā uz valsts atbalsta atgūšanu par valsts atbalstu ([73]). Turklāt *Lucchini* spriedumā EST nolēma, ka valsts tiesām ir liegts piemērot valsts tiesību aktus, ja minēto tiesību aktu piemērošana "grautu Kopienu tiesību piemērošanu, kā rezultātā nebūtu iespējams atgūt valsts atbalstu, kas piešķirts, pārkāpjot Kopienu tiesības" ([74]).

(104) Prasītāju mēģinājumi nošķirt minētās lietas no izskatāmās lietas ir nepārliecinoši. Svarīgs ir nevis apstāklis, ka minēto lietu pamatā esošie konkrētie fakti atšķiras no izskatāmās lietas faktiem, bet gan minētajās lietās ietvertais princips, proti, ka valsts tiesību aktus, tostarp valsts tiesību aktos paredzētās atbildības normas, nevar piemērot, ja tādējādi tiktu kavēta Savienības valsts atbalsta tiesību normu piemērošana un galu galā tādēļ tiktu piešķirts nelikumīgs valsts atbalsts. Šajā saistībā *Asteris* lieta neatbrīvo no zaudējumu atlīdzības, kas piešķirta kā kompensācija par nelikumīga valsts atbalsta atgūšanu vai nelikumīga valsts atbalsta nesaņemšanu. Komisija uzskata, ka tas pats princips jāpiemēro, ja atbildība izriet no starptautisko tiesību līguma, kurš noslēgts starp divām dalībvalstīm (piemēram, ES iekšējais *BIT*) un kura piemērošana dod pamatu valsts atbalsta piešķiršanai. Ja tas, ka dalībvalsts īsteno ES iekšējo līgumu, kavē Savienības tiesību aktu piemērošanu, attiecīgajai dalībvalstij ir jāievēro Savienības tiesības, jo Savienības primārās tiesību normas, piemēram, Līguma 107. un 108. pants, prevalē pār minētās dalībvalsts starptautiskajām saistībām.

(105) Šajā saistībā prasītāju apgalvojumam, ka nekad nav bijis pieņemts pamatots oficiāls lēmums, kurā būtu noteikts, ka VĀR 24 uzskatāms par nelikumīgu valsts atbalstu, vai ka minētie stimuli nav nesaderīgi ar iekšējo tirgu, nav nozīmes, jo apstrīdētais pasākums un šā lēmuma pamats ir Nolēmuma īstenošana/izpilde, nevis atbilstīgi VĀR 24 apsolītie ieguldījumu stimuli. Patiešām, ņemot vērā, ka VĀR 24 tika atcelts 2005. gada 22. februārī un pēc šā datuma netika izmaksāts neviens atbalsts saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem, ne Rumānijas Konkurences padome, ne Komisija nevarētu pieņemt oficiālu lēmumu, ka VĀR 24 deva pamatu nesaderīgam valsts atbalstam laikposmā no 2005. gada 22. februāra līdz 2009. gada 1. aprīlim, kas ir laikposms, kurā atbilstīgi Nolēmumam prasītājiem tika piešķirta kompensācija.

(106) Šā paša iemesla dēļ Komisijai nav jāpieņem oficiāls lēmums, kurā tiek konstatēts, ka pastāv valsts atbalsts, tajos gadījumos, kad valsts tiesa vai šķīrējtiesa piespriež dalībvalstij izmaksāt kompensāciju par atbalsta pasākuma atcelšanu. Līguma 107. panta 1. punktā ir ietverts vispārējs aizliegums piešķirt valsts atbalstu "jebkādā citā veidā". Tādējādi, nosakot, vai pasākums uzņēmumam rada ekonomisku priekšrocību, nav svarīgi, kāda ir pasākuma forma ([75]). Tādējādi, ja valsts atbalsts tiek piešķirts, īstenojot vai izpildot spriedumu vai nolēmumu, kuru

([71]) Skatīt komisāra *Karel De Gucht* atbildi uz parlamentāro mutisko jautājumu O-000043/2013/rev.1, kurā viņš norādīja, ka "Komisija ir vienisprātis, ka divpusējie un ieguldījumu līgumi (*BIT*) starp ES dalībvalstīm neatbilst ES tiesību aktu prasībām", plenārsēdes debates 2013. gada 22. maijā. Skatīt arī Komisijas dienestu 2012. gada 3. februāra darba dokumentu par kapitāla apriti un ieguldījumiem Eiropas Savienībā, Komisijas dienestu dokuments par tirgus uzraudzību, SWD(2012)6 final, 13. lpp. Skatīt arī Komisijas dienestu 2013. gada 15. aprīļa darba dokumentu par kapitāla brīvu apriti Eiropas Savienībā, SWD(2013)146 final, 11. un 14. lpp.; Komisijas dienestu 2014. gada 18. marta darba dokumentu par kapitāla brīvu apriti Eiropas Savienībā, SWD(2014)115 final, 12. lpp.; Eiropas Komisija, Pārraudzības darbības un analīze, Divpusējie ieguldījumu līgumi starp ES dalībvalstīm (ES iekšējie *BIT*) 2012; pieejams: http://ec.europa.eu/internal_market/capital/analysis/monitoring_activities_and_analysis/index_en.htm.

([72]) Ģenerāladvokāta *Ruiz-Jarabo Colomer* 2005. gada 28. aprīlī sniegtie secinājumi apvienotajās lietās C-346/03 un C-529/03 *Atzori*, ECLI:EU:C:2005:256, 198. punkts.

([73]) 2011. gada 10. novembra spriedums lietā T-384/08 *Elliniki Nafpigokataskevastiki AE Chartofylakeiou*/Komisija, EU:T:2011:650, un 2012. gada 11. septembra spriedums lietā T-565/08 *Corsica Ferries*/Komisija,EU:T:2012:415, 23., 114. un 120.–131. punkts. Skatīt pēc analoģijas arī 2013. gada 4. decembra spriedumu lietā C-111/10 Komisija/Padome, EU:C:2013:785, 44. punkts.

([74]) 2007. gada 18. jūlija spriedums lietā C-119/05 *Lucchini*, EU:C:2007:434, 59. punkts.

([75]) 2003. gada 24. jūlija spriedums lietā C-280/00 *Altmark Trans*, EU:C:2003:415, 84. punkts.

Komisija uzskata par gadījumu, kas attiecas uz konkrēto Nolēmumu, tad saistībā ar šo ieviešanu vai izpildi Komisijai ir jāpierāda, ka Līguma 107. panta 1. punkta kumulatīvie nosacījumi ir izpildīti un ka minētais atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

(107) Jebkurā gadījumā Komisija atgādina, ka attiecībā uz VĀR 24 atcelšanu vairākās Savienības kopējās nostājās tika norādīts un Rumānijas Konkurences padome un Rumānijas valdība secināja, ka VĀR 24 deva pamatu nelikumīgam valsts atbalstam atbilstīgi Eiropas nolīgumam, ES un Rumānijas Asociācijas padomes Lēmumam Nr. 4/2000, Likumam Nr. 143/1999 un *acquis communautaire*. Turklāt Rumānijas Konkurences padomes Lēmums Nr. 244/2000 nekad nav ticis apstrīdēts vai atcelts, bet tikai ignorēts no Rumānijas likumdevēja puses, pieņemot VĀR 75, kas ir pretrunā Likuma Nr. 143/1999 noteikumiem par valsts atbalstu, un tādējādi neizpildot savas saistības saskaņā ar Eiropas nolīgumu un ES un Rumānijas Asociācijas padomes Lēmumu Nr. 4/2000. Tāpēc Savienība uzstāja, lai Rumānija pievienošanās sarunu kontekstā ievērotu minēto lēmumu, savas saistības atbilstīgi Eiropas nolīgumam un *acquis communautaire*, ko Rumānija arī darīja, atceļot VĀR 24.

(108) Iepriekš minēto iemeslu dēļ Komisija secina, ka kompensācijas maksājums, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem saistībā ar Nolēmuma īstenošanu vai izpildi, ir ekonomiska priekšrocība par labu prasītājiem, kuru viņi nebūtu guvuši normālos tirgus apstākļos.

Selektivitāte

(109) Ne visi pasākumi, kas piešķir uzņēmumam ekonomisku priekšrocību, ir valsts atbalsts, bet tikai tie, kas selektīvā veidā piešķir ekonomisku priekšrocību konkrētiem uzņēmumiem vai uzņēmumu kategorijām, vai konkrētām tautsaimniecības nozarēm.

(110) Ar Nolēmumu kompensācija tiek piešķirta tikai prasītājiem. Tāpēc, izmaksājot minēto kompensāciju saistībā ar Nolēmuma īstenošanu vai izpildi, Rumānija piešķir priekšrocību tikai prasītājiem. Tātad pasākums ir selektīvs.

(111) Turklāt, kā izriet no *Asteris* sprieduma, kompensācija par zaudējumiem selektīvi nepiešķirs priekšrocību atsevišķam uzņēmumam tikai tad, ja minētā kompensācija izrietēs no tādas vispārējās tiesību normas piemērošanas, kura reglamentē atbildību un uz kuru var atsaukties ikviena persona, proti, tiks izslēgta iespēja, ka jebkāda piešķirtā kompensācija rada selektīvu priekšrocību konkrētām sabiedrības grupām. Apstrīdētais pasākums, kas izriet no *BIT* noteikumu piemērošanas, neatbilst šai prasībai, ņemot vērā visus izskatāmajā lietā izklāstītos iemeslus.

(112) Pirmkārt, *BIT* piešķir šīs tiesības uz kompensāciju tikai konkrētai ieguldītāju grupai, proti, ieguldītājiem divās dalībvalstīs, uz kurām attiecas šis ES iekšējais *BIT*, t. i., Zviedrijas un Rumānijas ieguldītājiem. Tāpēc ne katrs Savienības ieguldītājs, kas atrodas līdzīgā stāvoklī, varētu pamatoties uz minēto *BIT*, lai pieprasītu zaudējumu atlīdzību, kura atbilst stimuliem, kas solīti saskaņā ar atcelto VĀR 24 atbalsta shēmu, bet tikai ieguldītāji ar noteiktu pilsonību. Tādējādi tiktāl, ciktāl kompensācijas maksājums, kas piešķirts ieguldītājam saskaņā ar *BIT*, piešķir priekšrocību, priekšrocība ir selektīva. Attiecībā uz prasītāju apgalvojumu, ka Komisija iepriekš ir atzinusi *BIT* nodrošināto priekšrocību vispārējo raksturu (skatīt 66. apsvērumu), jānorāda, ka šis apgalvojums, ko prasītāji minēja attiecīgās prasības atbalstam, patiesībā nemaz nav Komisijas paziņojums, bet fragments no pētījuma, kuru sagatavoja Eiropas Parlamenta Ārpolitikas ģenerāldirektorāta Politikas departamenta ārējs līgumdarba izpildītājs. Otrkārt, lai novērstu jebkādas šaubas par šajā pētījumā izteikto atzinumu autorību, tajā ir iekļauta atruna, kas norāda, ka autors uzņemas pilnu atbildību par šiem atzinumiem un ka tie neatspoguļo Eiropas Parlamenta oficiālo nostāju. Šajā ziņojumā pausto apgalvojumu nevar attiecināt uz Komisiju, un tam konkrētajā gadījumā nav nozīmes.

(113) Otrkārt, apstrīdētais pasākums kompensē prasības iesniedzējiem tādu ieguldījumu stimulu atcelšanu, kas paši pēc rakstura ir selektīvi. Patiešām, VĀR 24 paredzētie stimuli bija pieejami tikai tiem uzņēmumiem, kas ieguldīja konkrētos reģionos. Tādējādi kompensācija, ko Šķīrējtiesa piesprieda sūdzības iesniedzējiem, būtu jāuzskata par selektīvu, jo tā atbilst priekšrocībām, kas solītas saskaņā ar atcelto VĀR 24.

(114) Jebkurā gadījumā Komisija uzskata, ka *BIT*, pamatojoties uz kuru Šķīrējtiesa piešķīra prasītājiem kompensāciju, pēc Rumānijas pievienošanās Savienībai vairs nav spēkā, tāpēc to nevar uzskatīt par tādas vispārējās tiesību normas pamatu, kura reglamentē atbildību un uz kuru var atsaukties ikviens ieguldītājs.

(115) Visu iepriekš minēto iemeslu dēļ Komisija secina, ka Nolēmuma īstenošana vai izpilde piešķir prasītājiem selektīvu priekšrocību.

Valsts līdzekļi

(116) Par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē ir atzīstamas tikai tādas priekšrocības, kas tieši vai netieši piešķirtas no valsts līdzekļiem. Izskatāmajā lietā Rumānija daļēji jau ir īstenojusi Nolēmumu, atlīdzinot daļu kompensācijas, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, proti, dzēšot nodokļu parādu, kuru viens prasītājs bija parādā Rumānijas valstij. Turklāt tiesu izpildītājs ir apķīlājis līdzekļus valsts kontos, lai segtu prasītājiem nesamaksātos parādus atbilstīgi Nolēmumam. Tiešie maksājumi no valsts budžeta, atteikšanās no valsts ienākumiem, norakstot nodokļu parādus, vai citu valsts aktīvu (piemēram, citu uzņēmumu akciju vai atsavinātu aktīvu) nodošana prasītājiem – veikti brīvprātīgi vai izpildīti ar tiesas izdotu rīkojumu – ir uzskatāmi par pasākumiem, ko finansē no valsts līdzekļiem.

Attiecināmība

(117) Lai selektīva priekšrocība būtu atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē, tai *inter alia* jābūt attiecināmai uz valsti ([76]). Izskatāmajā lietā prasītāji apgalvo, ka, tā kā Nolēmuma īstenošana notiek "automātiski un piespiedu kārtā, jo tādas ir Rumānijas saistības saskaņā ar *ICSID* Konvenciju, tā noteikti nav attiecināma uz valsti un nevar būt valsts atbalsts". Prasītāju argumentācijas galvenā doma ir tāda, ka Nolēmuma īstenošana nav attiecināma uz valsti, jo tas ir Rumānijas starptautisko tiesību pienākums. Komisija nepiekrīt šai argumentācijai un uzskata, ka pasākums ir attiecināms uz Rumāniju turpmāk minēto iemeslu dēļ.

(118) Sākumā Komisija norāda, ka Rumānijas brīvprātīgā piekrišana noslēgt *BIT*, jo īpaši tā 7. pantu, radīja apstākļus selektīvai priekšrocībai, kas izriet no Nolēmuma, kā paskaidrots 110. apsvērumā un turpmākajos apsvērumos.

(119) Turklāt, ja Rumānija brīvprātīgi īsteno Nolēmumu, izmaksājot kompensāciju, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, nav šaubu, ka šī darbība ir attiecināma uz Rumānijas valsti. Jebkurā gadījumā tā tas ir attiecībā uz to kompensācijas daļu, kura ar Nolēmumu tika piespriesta prasītājiem un kuru Rumānija sedza, dzēšot nodokļu parādu, ko viens prasītājs, proti, uzņēmums *S.C. European Food S.A.*, bija parādā Rumānijas iestādēm. Tā tas ir arī gadījumā, kad Rumānija nolēma brīvprātīgi izmaksāt nesamaksātu, Šķīrējtiesas piespriestu kompensāciju.

(120) Visbeidzot, katra Rumānijas valsts iestāžu darbība ir attiecināma uz Rumāniju. Minētās valsts iestādes ir dalībvalsts valdība un citas publiskas iestādes. Proti, arī valsts tiesas un tiesu izpildītāji ir jāuzskata par valsts iestādēm, un tādējādi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 4. panta 3. punktu viņiem ir pienākums lojāli sadarboties ar Savienību. Tāpēc valsts tiesu un tiesu izpildītāju darbības ir attiecināmas uz Rumānijas valsti, un gadījumā, ja Rumānija ir spiesta piešķirt prasītājiem Nolēmumā paredzēto kompensāciju savu tiesu vai tiesu izpildītāju rīkojumu dēļ, tad minētā darbība arī ir attiecināma uz Rumānijas valsti. Savienības tiesībās ir paredzēts tikai šauri piemērojams atbrīvojums no šā vispārējā attiecināmības principa, proti, pasākums nav attiecināms uz dalībvalsti, ja saskaņā ar Savienības tiesību aktiem šai dalībvalstij ir pienākums īstenot minēto pasākumu bez izvēles tiesībām. Tādā gadījumā pasākums izriet no Savienības likumdevēja akta un valsts par to nav atbildīga. Tomēr nav noliedzams, ka atbilstīgi Savienības tiesību aktiem Rumānijai nav pienākuma īstenot Nolēmumu. Tādējādi jebkurš lēmums īstenot vai izpildīt Nolēmumu neatkarīgi no tā, vai to pieņem Rumānijas valdība vai Rumānijas valsts tiesas, ir attiecināms uz Rumānijas valsti.

(121) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka pasākums ir attiecināms uz Rumāniju.

Konkurences izkropļojumi un ietekme uz tirdzniecību

(122) Uzskata, ka valsts pieņemts pasākums rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, ja tas var uzlabot saņēmēja konkurētspēju salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, ar kuriem tas konkurē ([77]). Tādējādi praksē konkurences izkropļojumi Līguma 107. panta izpratnē tiek prezumēti ikvienā gadījumā, kad valsts piešķir finansiālu priekšrocību uzņēmumam, kas darbojas liberalizētā nozarē, kurā pastāv vai varētu pastāvēt konkurence. Uzņēmumam piešķirta priekšrocība, kas kropļo konkurenci, parasti var ietekmēt arī tirdzniecību starp dalībvalstīm. Tirdzniecība starp dalībvalstīm tiek ietekmēta, ja pasākums stiprina atbalsta saņēmēja konkurētspēju salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kas konkurē Kopienas iekšējā tirdzniecībā ([78]).

([76]) 2006. gada 5. aprīļa spriedums lietā T-351/02 *Deutsche Bahn AG*/Komisija, EU:T:2006:104, 101. punkts.
([77]) 1980. gada 17. septembra spriedums lietā 730/79 *Philip Morris*, EU:C:1980:209, 11. punkts. 2000. gada 15. jūnija spriedums apvienotajās lietās T-298/97, T-312/97 utt. *Alzetta*, EU:T:2000:151, 80. punkts.
([78]) 2001. gada 4. aprīļa spriedums lietā T-288/97 *Friulia Venezia Giulia*, EU:T:2001:115, 41. punkts.

(123) Komisija jau ir secinājusi (skatīt 81. apsvērumu un turpmākos apsvērumus), ka valsts atbalsta noteikumu piemērošanas nolūkā prasītāji kopīgi veido vienotu ekonomisku vienību, kas savukārt ir attiecīgais uzņēmums. Minētais uzņēmums ir aktīvs liberalizētā tirgū, konkurējot ar citiem uzņēmumiem. Komisija ir arī secinājusi, ka kompensācijas maksājums, ja tiek īstenots vai izpildīts Nolēmums, varētu uzlabot prasītāju konkurētspēju salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, ar kuriem viņi konkurē un kuri nav saņēmuši līdzīgu kompensāciju par nelikumīga valsts atbalsta atcelšanu. Ar Nolēmumu piešķirtās kompensācijas pamatā ir summa, kas atbilst muitas nodokļiem, kurus iekasē par izejvielām, zaudētajai peļņai un procentiem, – kopumā piespriestās zaudējumu atlīdzības apmērā. Izejvielu izmaksas kā ieguldījums gala produktos ir parastie uzņēmumu darbības izdevumi. Atbrīvojot prasības iesniedzējus no daļas to parasto darbības izdevumu, viņiem tiek piešķirta īpaša konkurences priekšrocība, un tas pats notiek, ja prasības iesniedzējiem tiek kompensēta zaudētā peļņa un samaksāti procenti. Prasītāju darbība ir saistīta ar pārtikas produktu, miltrūpniecības produktu un plastmasas iepakojumu ražošanu. Attiecībā uz visiem šiem produktiem pastāv liberalizēts tirgus, tāpēc jebkura prasītājiem piešķirta priekšrocība var izkropļot konkurenci. Ņemot vērā to, ka šos prasītāju ražotos produktus var plaši tirgot un tie patiešām arī tiek plaši tirgoti starp dalībvalstīm, ir skaidrs, ka jebkura prasītājiem piešķirta priekšrocība var ietekmēt arī tirdzniecību starp dalībvalstīm.

(124) Komisija norāda, ka prasītāju argumenti, kuros tiek noliegta konkurences izkropļošana, tikai atkārto apgalvojumus, ka brāļus *Micula* nevar uzskatīt par uzņēmumiem un ka Nolēmuma īstenošana nepiešķirtu prasītājiem nekādas priekšrocības. Abi apgalvojumi iepriekš jau tika plaši iztirzāti (skatīt 81. apsvērumu un turpmākos apsvērumus, kā arī 92. apsvērumu un turpmākos apsvērumus), tādēļ tie vairs nav jāapspriež.

Secinājums

(125) Iepriekš minēto iemeslu dēļ Komisija uzskata, ka kompensācijas maksājums, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, ir valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

7.2. **Valsts atbalsta noteikumu piemērošana neietekmē ar Līguma 351. pantu aizsargātās tiesības un pienākumus**

(126) Līguma 351. pantā ir noteikts, ka "[l]īgumi neietekmē tiesības un pienākumus, ko uzliek nolīgumi, kurus (..) – attiecībā uz kandidātvalstīm – pirms to pievienošanās dienas viena vai vairākas dalībvalstis, no vienas puses, noslēgušas ar vienu vai vairākām trešām valstīm, no otras puses". Izskatāmajā lietā tiesības un pienākumi, uz kuriem atsaucas prasītāji, izriet no *BIT*.

(127) No Līguma 351. panta formulējuma ir skaidrs, ka tas nav piemērojams šajā lietā, jo *BIT* ir līgums, kas noslēgts starp divām Savienības dalībvalstīm – Zviedriju un Rumāniju –, nevis līgums, kuru "viena vai vairākas dalībvalstis, no vienas puses, noslēgušas ar vienu vai vairākām trešām valstīm, no otras puses". Tāpēc izskatāmajā lietā valsts atbalsta noteikumu piemērošana neietekmē ar Līguma 351. pantu aizsargātās tiesības un pienākumus

(128) Šajā saistībā Komisija atgādina, ka saskaņā ar Savienības tiesību aktiem ES iekšējiem *BIT*, no vienas puses, un *BIT*, kas noslēgti starp Savienības dalībvalsti un trešo valsti, no otras puses, ir piemērojami dažādi noteikumi. Attiecībā uz ES iekšējiem *BIT* Komisija uzskata, ka šādas vienošanās ir pretrunā Savienības tiesību aktiem, nav saderīgas ar Savienības līgumu noteikumiem un tādēļ būtu uzskatāmas par spēkā neesošām. Turpretim *BIT*, kas noslēgti starp Savienības dalībvalsti un trešo valsti, reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1219/2012 ([79]), ar ko nosaka pārejas pasākumus divpusējiem ieguldījumu nolīgumiem starp dalībvalstīm un trešām valstīm, līdz minētos nolīgumus pakāpeniski aizstās ar Savienības nolīgumiem, kuri attieksies uz to pašu jautājumu, ņemot vērā Savienības ekskluzīvo kompetenci attiecībā uz kopējo tirdzniecības politiku, atbilstīgi kurai samazinās ārvalstu tiešie ieguldījumi ([80]).

(129) Rumānija ir arī dalībniece daudzpusējā *ICSID* Konvencijā, kurai tā pievienojās pirms pievienošanās Savienībai. Tomēr, tā kā neviena trešā valsts, kas ir *ICSID* Konvencijas līgumslēdzēja puse, nav izskatāmajā tiesvedībā iesaistīta *BIT* dalībniece, 351. pants neattiecas uz šo lietu.

([79]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 12. decembra Regula (ES) Nr. 1219/2012, ar ko nosaka pārejas pasākumus divpusējiem ieguldījumu nolīgumiem starp dalībvalstīm un trešām valstīm (OV L 351, 20.12.2012., 40. lpp.).

([80]) Līguma 3. panta 1. punkta e) apakšpunkts.

7.3. **Jauns atbalsts**

(130) Līguma 107. panta 1. punktā ir paredzēts, ka valsts atbalsts principā nav saderīgs ar iekšējo tirgu. Ja vien Komisija nedeklarē kādu atbalsta pasākumu par saderīgu ar iekšējo tirgu, dalībvalstīm ir aizliegts īstenot valsts atbalsta pasākumus. Saskaņā ar Līguma 108. panta 3. punktu dalībvalstij ir jāpaziņo Komisijai visi plāni mainīt vai piešķirt atbalstu un tā nedrīkst sākt īstenot pašas ierosinātos pasākumus, kamēr Komisija nav pieņēmusi galīgo lēmumu par minētā pasākuma saderību ar iekšējo tirgu.

(131) Pienākums neīstenot nevienu atbalsta pasākumu, kamēr Komisija nav pieņēmusi galīgo lēmumu par minētā atbalsta pasākuma saderību, attiecas, protams, tikai uz tiem atbalsta pasākumiem, kas īstenoti pēc Līguma stāšanās spēkā šajā dalībvalstī. Rumānijā Līgums stājās spēkā 2007. gada 1. janvārī.

(132) Prasītāji apstrīd to, ka Nolēmuma īstenošana vai izpilde būtu uzskatāma par "jaunu atbalstu" Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta c) punkta izpratnē. Viņi uzsver, ka pat tad, ja Komisijas novērtējums būtu pareizs (lai gan tā nav) un Nolēmuma īstenošana vai izpilde būtu uzskatāma par atbalstu, minētā atbalsta piešķiršanas diena būtu diena, kad prasītājiem tika sākotnēji piešķirtas VĀR 24 paredzētās priekšrocības, un tas notika 2000. un 2002. gadā un tādējādi pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai. Saskaņā ar prasītāju teikto pats pēdējais brīdis, ko varētu uzskatīt par piešķiršanas dienu, ir diena, kad stājās spēkā *BIT*, uz kura pamatojas Nolēmums un kurš stājās spēkā 2003. gadā.

(133) Komisija nepiekrīt prasītājiem un uzskata, ka kompensācijas maksājums, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem saistībā ar Nolēmuma īstenošanu vai izpildi, ir jauns atbalsts un tāpēc uz to pilnīgi attiecas valsts atbalsta kontroles mehānisms, kas minēts Līguma 107. un 108. pantā. Saskaņā ar EST judikatūru atbalsts ir jāuzskata par piešķirtu tajā brīdī, kad saskaņā ar spēkā esošajiem valsts noteikumiem atbalsta saņēmējam tiek piešķirtas beznosacījumu tiesības to saņemt ([81]). Nedz VĀR 24 pieņemšana 1998. gada 2. oktobrī, nedz Štejas-Nučetas rajona Bihoras apgabalā deklarēšana par nelabvēlīgu reģionu uz 10 gadiem (spēkā no 1999. gada 1. aprīļa), nedz arī pastāvīga ieguldītāja sertifikāta piešķiršana uzņēmumam *S.C. European Food S.A.* (2000. gada 1. jūnijā) un uzņēmumiem *S.C. Starmill S.R.L.* un *S.C. Multipack* (2002. gada 17. maijā) nepiešķīra prasītājiem beznosacījumu tiesības saņemt izejvielu atvieglojumu līdz 2009. gada 1. aprīlim. Drīzāk tiesības uz minēto atvieglojumu saņēma tikai uzņēmums, kas tiesīgs saņemt atbalstu atbilstīgi shēmai, kura izveidota ar VĀR 24:

— saskaņā ar sākotnējo shēmu, kas izveidota ar VĀR 24: kad reģionālās attīstības aģentūra apstiprināja uzņēmuma ražošanas un tirdzniecības dokumentus, kas apliecina, ka ir importētas izejvielas, kuras paredzēts integrēt iekšējā ražošanā, dodot tiesības uz samaksāto muitas nodokļu atlīdzību ([82]), un

— pēc VĀR 24 izejvielu atvieglojuma pārveidošanas par atbrīvojumu no muitas nodokļiem atbilstīgi VĀR 75: kad uzņēmums, kam ir tiesības uz atbalstu saskaņā ar minēto shēmu, importēja izejvielas, kuras paredzēts integrēt iekšējā ražošanā, un pieprasīja no robežkontroles iestādēm atbrīvojumu, pamatojoties uz pienācīgi pamatotiem dokumentiem.

(134) Tā kā shēma, kas izveidota ar VĀR 24 un pārveidota ar VĀR 75, 2005. gada 22. februārī tika atcelta, saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu pēc minētā datuma nevienam uzņēmumam nav tiesību uz atbalstu, ja tas importē Rumānijā izejvielas, kuras paredzēts integrēt iekšējā ražošanā. Tādējādi pieteikuma iesniedzēju prasība par kompensācijas saņemšanu no Rumānijas valsts izriet tikai no Nolēmuma un Rumānijas valsts tiesību aktiem, kas piešķir tam juridisku spēku Rumānijas valsts tiesiskajā sistēmā. Tā kā Nolēmums bija pieņemts un pēc Rumānijas pievienošanās Savienībai tika apdraudēta tā īstenošana vai izpilde, Rumānijas valsts tiesību aktos paredzētās beznosacījumu tiesības, kuras ļauj saņemt Šķīrējtiesas piespriestu kompensāciju un kuras izriet no *ISCID* Konvencijas, ar ko šīs tiesības tiek integrētas Rumānijas valsts tiesiskajā sistēmā, tādējādi piešķirot Nolēmumam juridisku spēku Rumānijas valsts tiesiskajā sistēmā, tika piešķirtas prasītājiem tikai pēc Rumānijas pievienošanās Savienībai.

([81]) 2013. gada 21. marta spriedums lietā C-129/12 *Magdeburger Mühlenwerke*, EU:C:2013:200, 40. punkts.

([82]) Nolēmuma 148. punktā ir atrodams tā sākotnējā nosacījuma angļu valodas tulkojums, ar kuru paredz izejvielu atvieglojumu (kas ir ieguldījumu stimuls, kura atcelšana radīja pamatu zaudējumu atlīdzībai, kas prasītājiem piešķirta atbilstīgi Nolēmumam). Saskaņā ar šo tulkojumu 6. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka *"Privately held companies, Romanian legal entities, as well as small or family business, authorised pursuant to the Decree-Law no. 54/1990 concerning the organisation and operation of free initiative-based economic activities that are headquartered and conduct business within the disadvantaged region, will be granted the following advantages for their new investments in the these regions: (..) refunds of customs duties on raw materials, spare parts and/or components necessary of achieving the investor's own production in that region. The refunds will be made based on the approval by the regional development agencies of the companies' production sales documents. The funds necessary for the refund of the customs duties will be provided to the Agency for Regional Development from the Regional development Fund. In case of unprivileged regions belonging to two or more administrative-territorial units, the funds necessary for the refund of the customs duties will be provided by the National Agency for Regional Development from the National Development Fund [the "**Raw Materials Incentive**" or "***Raw Materials Facility***"]"*.

(135) Šajā saistībā ir būtiski norādīt arī uz to, ka ar Nolēmumu prasītājiem ir piešķirta kompensācija par summu, kas atbilst priekšrocībām, kuras paredzētas atceltajā VĀR 24 shēmas izejvielu atvieglojumā no tā brīža, kad tika atcelti minētie tiesību akti (2005. gada 22. februāris), līdz varbūtējām plānotā termiņa beigām (2009. gada 1. aprīlis). Minēto laikposmu veido nedaudz vairāk nekā 49 mēneši, vairumā no kuriem (27 mēnešus) Rumānija bija Savienības pilntiesīga dalībvalsts, kas tieši pakļauta Līgumā paredzētajai valsts atbalsta kārtībai. Turklāt ar Nolēmumu prasītājiem tiek piešķirta kompensācija par zaudēto iespēju veidot cukura krājumus 2009. gadā, pieņemot, ka saistītie zaudējumi radās laikposmā no 2009. gada 31. marta līdz 2010. gada 1. jūlijam. Tādējādi šie varbūtējie zaudējumi radās tikai pēc tam, kad Rumānija bija pievienojusies Savienībai 2007. gadā. Visbeidzot, Šķīrējtiesa piesprieda kompensāciju par zaudēto peļņu, ņemot vērā norādītos zaudējumus, kas radušies laikposmā no 2005. gada 1. janvāra līdz 2011. gada 31. augustam. Šo laikposmu veido 80 mēneši, vairumā no kuriem (56 mēnešus) Rumānija bija Savienības pilntiesīga dalībvalsts, kas tieši pakļauta Līgumā paredzētajai valsts atbalsta kārtībai.

(136) Visbeidzot, VĀR 24 stimulu shēma nav minēta Akta par Rumānijas pievienošanos Savienībai V pielikuma 2. nodaļas 1. punktā, kurā ir sīki uzskaitīti valsts atbalsta pasākumi, kas būtu uzskatāmi par pastāvošu atbalstu pēc Rumānijas pievienošanās Savienībai ([83]) ([84]).

(137) Nav nozīmes tam, ka nedz pievienošanās akts, nedz Līgums nebija piemērojami Rumānijai laikā, kad Rumānija it kā pārkāpa savas saistības atbilstīgi *BIT*, atceļot ar VĀR 24 izveidoto atbalsta shēmu, vai kad prasītāji iesniedza savas ar *BIT* saistītās prasības Šķīrējtiesā. Nevienā brīdī prasītāji nebija ieguvuši beznosacījumu tiesības uz Šķīrējtiesas piespriesto kompensācijas maksājumu, kas ir izskatāmais pasākums. Tikai tad, kad Šķīrējtiesa konstatēja, ka ir pārkāpts *BIT* 2. panta 3. punkts, un tāpēc 2013. gada 11. decembrī pieņēma Nolēmumu un Rumānijas valsts tiesību aktus, ar ko Nolēmumam tika piešķirts juridisks spēks Rumānijas valsts tiesiskajā sistēmā, prasītāji saņēma tādas beznosacījumu tiesības uz minēto kompensāciju, kuras viņi varēja īstenot pret Rumāniju. Minētais datums bija pēc Rumānijas pievienošanās Eiropas Savienībai.

(138) Tāpēc prasītāju lieta nav salīdzināma ar Komisijas lēmumu lietā N 380/04, uz kuru viņi atsaucas. Lieta N 380/04 attiecās uz līgumu, kas 1997. gadā bija noslēgts starp uzņēmumu "Latvijas Gāze" ("LG") un Latviju. Kad radās strīds starp LG un Latviju par līgumā paredzētajām Latvijas saistībām, Stokholmā tika sākts komerclietu šķīrējtiesas process saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Starptautisko tirdzniecības tiesību komisijas (*UNCITRAL*) noteikumiem. Saistībā ar šo tiesvedību izveidotā šķīrējtiesa 2003. gada 19. jūnijā nolēma, ka Latvija ir parādā LG kompensāciju par laikposmu no 2001. gada 10. janvāra līdz 2003. gada 10. martam. Latvija nepildīja šķīrējtiesas nolēmumu, līdz tā pievienojās Savienībai 2004. gada 1. maijā, bet pēc pievienošanās informēja Komisiju par to, ka plāno īstenot minēto nolēmumu. Savā lēmumā Komisija norādīja, ka kompensācijas pienākums radās, pamatojoties uz 1997. gada līgumu, ka šķīrējtiesas piespriestā kompensācija ir pilnīgi saistīta ar laikposmu pirms Latvijas pievienošanās un ka šķīrējtiesas nolēmums pats par sevi ir izdots pirms Latvijas pievienošanās Savienībai. Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secināja, ka "šķīrējtiesas (..) piespriestā zaudējumu atlīdzība (..) vienkārši ir tāda pasākuma īstenošana, kas pilnīgi noskaidrots jau pirms pievienošanās", un ka 2003. gada šķīrējtiesas nolēmuma izpildi nevar uzskatīt par "jaunu atbalstu". Turklāt Komisijas lēmums lietā N 380/04 pats par sevi norāda, ka tajā netika analizēti atbilstīgi līgumam iespējamie nākotnes maksājumi, kas attiecās uz laikposmiem pēc pievienošanās, tādējādi sašaurinot izraudzīto pieeju attiecībā uz konkrētajiem faktiem, ko paziņojusi Latvija.

(139) Turpretim izskatāmajā lietā kompensācijas pienākums rodas no Nolēmuma, kas tika pieņemts 2013. gadā, un kompensācija, kuru Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, lielākoties attiecas uz laikposmu pēc Rumānijas pievienošanās Savienībai, kā arī pats Nolēmums tika pieņemts gandrīz septiņus gadus pēc tam, kad Rumānija pievienojās Savienībai. Visbeidzot, lēmums lietā N 380/04 pilnīgi atšķiras no izskatāmās lietas ar to, ka pirmajā gadījumā nebija nekādas norādes uz to, ka saistībā ar 2003. gada šķīrējtiesas nolēmuma īstenošanu vai izpildi LG varētu iegūt nelikumīgu valsts atbalstu, ko Latvija kā kandidātvalsts, kura pievienojas Savienībai, būtu solījusi piešķirt pretēji saviem valsts atbalsta pienākumiem.

([83]) Trīs pastāvošā atbalsta kategorijas, kas minētas pievienošanās aktā, ir šādas:
— atbalsta pasākumi, kuru īstenošana sākta pirms 1994. gada 10. decembra,
— atbalsta pasākumi, kas uzskaitīti šā pielikuma papildinājumā,
— atbalsta pasākumi, kurus attiecīgās jaunās dalībvalsts Valsts atbalsta uzraudzības iestāde līdz pievienošanās dienai ir izvērtējusi un atzinusi par saderīgiem ar *acquis* un pret kuriem Komisija – atbilstīgi 2. punktā izklāstītajai procedūrai – nav iebildusi, pamatojoties uz nopietnām šaubām par šo pasākumu saderību ar kopējo tirgu.
Neviens lēmums par Nolēmuma izpildi neattiecas uz kādu no šīm trim kategorijām. Pat ja tiktu uzskatīts, ka Nolēmuma īstenošana tikai atjauno prasītāju VĀR 24 paredzētās tiesības tā, it kā attiecīgie stimuli nebūtu atcelti pirms to plānotā termiņa beigām, minētā atjaunošana ar atpakaļejošu spēku joprojām būtu jāuzskata par "jaunu atbalstu", sākot no brīža, kad Rumānija pievienojās Savienībai.

([84]) Skatīt arī 2012. gada 13. februāra spriedumu apvienotajās lietās no T-80/06 līdz T-182/09 *Budapesti Erömü*, EU:T:2012:65, 54. punkts.

(140) Tādēļ Komisija konstatē, ka kompensācijas maksājums, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, ir jauns atbalsts un ka šo pasākumu var īstenot tikai tad un tikai pēc tam, kad Komisija ir atļāvusi to saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem.

7.4. **Nelikumība atbilstīgi Līguma 108. panta 3. punktam**

(141) Rumānija daļēji jau ir samaksājusi prasītājiem Šķīrējtiesas piespriesto kompensāciju, dzēšot konkrētus nodokļu parādus, ko viens prasītājs, proti, uzņēmums *S.C. European Food S.A.*, bija parādā Rumānijas valstij. Tā kā Rumānija nepaziņoja Komisijai par šā Nolēmuma daļēju īstenošanu, pasākums ir īstenots nelikumīgi, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu. To pašu iemeslu dēļ jebkurš Šķīrējtiesas piespriests papildu kompensācijas maksājums (īstenojot vai izpildot Nolēmumu), par kuru vai nu nebūtu informēta Komisija, vai tas notiktu pēc šā Komisijas lēmuma pieņemšanas, būtu arī Rumānijas pienākuma – ievērot Līguma 108. panta 3. punktu – pārkāpums.

7.5. **Saderība ar iekšējo tirgu**

(142) Sākumā Komisija atgādina, ka, novērtējot pasākuma saderību ar iekšējo tirgu atbilstīgi Līguma 107. panta 2. punktam un 107. panta 3. punktam, pierādīšanas pienākums ir dalībvalsts galvenā atbildība ([85]). Šajā saistībā Komisija arī atgādina, ka valsts atbalsta pasākumu nevar atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja tas rada citu konkrētu Līguma noteikumu nedalāmu pārkāpumu ([86]). Šobrīd Rumānija nav iesniegusi nekādus argumentus, kas varētu pamatot pasākumu atbilstīgi Līguma 107. panta 2. punktam un 107. panta 3. punktam. Tomēr pilnīguma labad Komisija uzskata par lietderīgu pēc savas iniciatīvas veikt saderības novērtējumu.

(143) Prasītāji apgalvo, ka pasākums ir saderīgs reģionāls atbalsts. Pamatojoties uz Līguma 107. panta 3. punkta a) apakšpunktu un 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, Komisija var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu tādu valsts atbalstu, kas veicina ekonomikas attīstību konkrētos nelabvēlīgos apgabalos Savienībā. Nosacījumi, saskaņā ar kuriem atbalstu, kas veicina reģionālo attīstību, var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, ir izklāstīti Reģionālā atbalsta pamatnostādnēs 2014.–2020. gadam ("RAP 2014"). Šo pamatnostādņu 188. apsvērumā ir paskaidrots, ka tās tiks piemērotas, lai novērtētu visu to reģionālo atbalstu saderību, kurus plāno piešķirt pēc 2014. gada 30. jūnija. Tas nozīmē, ka reģionālais atbalsts, kas piešķirts nelikumīgi, vai reģionālais atbalsts, kuru plānots piešķirt līdz 2014. gada 1. jūlijam, ir jānovērtē saskaņā ar Valstu reģionālā atbalsta pamatnostādnēm 2007.–2013. gadam ([87]) ("RAP 2007").

(144) Kā paskaidrots 134. apsvērumā, beznosacījumu tiesības uz atbalstu tika piešķirtas prasītājiem tad, kad 2013. gada 11. decembrī tika pieņemts Nolēmums un Rumānijas valsts tiesību akti, ar ko Nolēmumam tika piešķirts juridisks spēks Rumānijas valsts tiesiskajā sistēmā, proti, pirms RAP 2014 stāšanās spēkā. Tāpēc kompensācijas maksājums, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, būtu jāizvērtē atbilstīgi RAP 2007.

(145) Šajās pamatnostādnēs Komisija norāda, ka reģionālais atbalsts, kas paredzēts uzņēmuma kārtējo izdevumu samazināšanai, ir darbības atbalsts un nav uzskatāms par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja vien tas netiek piešķirts izņēmuma gadījumos, lai novērstu konkrētus trūkumus, ar kuriem saskaras uzņēmumi nelabvēlīgos reģionos, uz ko attiecas Līguma 107. panta 3. punkta a) apakšpunkta darbības joma ([88]).

(146) Izskatāmajā lietā kompensācija, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, attiecas uz zaudējumiem, kuri ir tieši saistīti ar VĀR 24 stimulu atcelšanu, un paredzēta, lai atgrieztu saņēmēju atpakaļ tādā stāvoklī, kādā tas "visticamāk" būtu bijis, ja VĀR 24 stimuli nebūtu atcelti. Faktiski Nolēmuma īstenošana atjauno iepriekšējo situāciju, kurā prasītāji visticamāk būtu bijuši, ja Rumānija nekad nebūtu atcēlusi VĀR 24. Tā kā ar VĀR 24 piešķirtās priekšrocības bija saistītas ar prasītāju regulārajām izmaksām, bet nebija saistītas ar sākotnējo ieguldījumu, šīs priekšrocības ir darbības atbalsts. Tāpēc saņēmēja atgriešana stāvoklī, kādā tas būtu bijis, ja VĀR 24 stimuli nebūtu atcelti, un tādējādi ar šo atcelšanu saistīto zaudējumu kompensēšana, ir darbības atbalsts. Kā paskaidrots 92. apsvērumā un turpmākajos apsvērumos, kompensācijas maksājums, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, patiesībā ar atpakaļejošu spēku samazina darbības izdevumus, kuri tiem radušies, veicot saimniecisko darbību normālos tirgus apstākļos.

([85]) 2007. gada 12. septembra spriedums lietā T-68/03 *Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE*/Komisija, EU:T:2007:253, 34. punkts.
([86]) 1993. gada 15. jūnija spriedums lietā C-225/91 *Matra*/Komisija, EU:C:1993:239, 41. punkts.
([87]) Valstu reģionālā atbalsta pamatnostādnes 2007.–2013. gadam (OV C 54, 4.3.2006., 13. lpp.).
([88]) RAP 2007, 76. punkts.

(147) Saskaņā ar RAP 2007 76., 77. un 79. punktu darbības atbalsts parasti ir aizliegts un to var piešķirt tikai izņēmuma gadījumos Līguma 107. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētajiem reģioniem ar nosacījumu, ka:

— to attaisno šā atbalsta devums reģiona attīstībai (mērķorientēts),

— tā veids un apjoms ir proporcionāls trūkumiem, ko ar šo atbalstu paredzēts mazināt,

— tam ir pagaidu raksturs, tas laika gaitā jāsamazina un būtu jāpārtrauc, kad attiecīgie reģioni faktiski sasniedz pārticīgāko ES teritoriju līmeni,

— principā to piešķir tikai attiecībā uz iepriekš noteiktu attaisnoto izdevumu vai izmaksu kopumu un no tā sedz tikai noteiktu šo izmaksu daļu,

— dalībvalsts ir apņēmusies ievērot sīki izstrādātus ziņošanas noteikumus, kas izklāstīti RAP 2007 83. punktā.

(148) Saimnieciskās darbības, kas gūst labumu no Nolēmuma īstenošanas, tiek veiktas teritorijā, uz kuru attiecas Līguma 107. panta 3. punkta a) apakšpunkta darbības joma, kā noteikts Komisijas Lēmumā par Rumānijas reģionālā atbalsta karti 2007.–2013. gadam ([89]) un 2014.–2020. gadam ([90]).

(149) Tomēr Komisija nesaskata, kā prasītājiem piespriestais kompensācijas maksājums ir attaisnojams, ņemot vērā tā ieguldījumu attiecīgo reģionu attīstībā. Šis darbības atbalsts, kas izriet no minētā maksājuma, nav paredzēts, lai sekmētu kopējo taisnīguma mērķi, kā to paredz Līguma 107. panta 3. punkta a) apakšpunkts, bet tikai kompensē saņēmējam zaudējumus, kuri radās saistībā ar VĀR 24 atcelšanu pirms paredzētā termiņa. Tādējādi prasītāji saņēma brīvus līdzekļus, kas neuzlaboja reģiona attīstību.

(150) Nepietiek ar to, ka saimnieciskā darbība tiek veikta "teritorijā", lai uzskatītu, ka pasākums ir proporcionāls tiem trūkumiem, kurus paredzēts mazināt, jo, pirmkārt, jāpierāda, kādi ir šie trūkumi un, otrkārt, kā tie kavē attiecīgā reģiona attīstību. Tā kā pierādījumi netika sniegti, Komisija nevarēja noteikt konkrētos trūkumus, kuri būtu jāmazina ar šiem atbalsta pasākumiem.

(151) Kompensācijas maksājumam, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, ir pagaidu raksturs, jo tam nav ietekmes pēc Nolēmuma īstenošanas vai izpildes pabeigšanas. Tomēr no šīs kompensācijas nesedz tikai iepriekš noteiktu izmaksu daļu, jo tās mērķis ir nodrošināt, ka tiek segti visi zaudējumi, kas radušies prasītājiem.

(152) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka kompensācijas maksājums, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, neatbilst RAP 2007 un tāpēc to nevar atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu. Tā kā neviens cits saderības pamats nav piemērojams, Komisija uzskata, ka atbalsta pasākuma saderība nav konstatēta.

7.6. **Secinājums par atbalsta pasākuma novērtējumu**

(153) Iepriekš izklāstītā analīze norāda, ka kompensācijas maksājums, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, ir nesaderīgs, jauns atbalsts, kurš neatbilst Līgumam. Komisija pauž nožēlu, ka Rumānija ir jau daļēji izmaksājusi minēto kompensāciju, atbilstīgi minētās kompensācijas daļai dzēšot nodokļu parādus, ko viens no prasītājiem, uzņēmums *S.C. European Food S.A.*, bija parādā Rumānijas valstij, kā arī maksājot par tiesu izpildītāja pakalpojumiem.

8. **LĪDZEKĻU ATGŪŠANA**

(154) Saskaņā ar Līgumu un EST iedibināto judikatūru, ja Komisija ir konstatējusi atbalsta nesaderību ar iekšējo tirgu, tai ir tiesības pieprasīt dalībvalstij atcelt šo atbalstu vai pārveidot to ([91]). Tāpat Tiesas iedibinātajā judikatūrā ir noteikts, ka ar Komisijas lēmumu dalībvalstij uzliktais pienākums izbeigt atbalstu, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu, ir paredzēts iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai ([92]). Šajā kontekstā Tiesa ir norādījusi, ka mērķis ir sasniegts, ja saņēmējs ir atmaksājis nelikumīga atbalsta veidā piešķirtās summas, tādējādi zaudējot priekšrocību, kas tam ir bijusi pār

([89]) Komisijas Lēmums N 2/07, kopsavilkuma paziņojums, publicēts OV C 73, 30.3.2007., 15. lpp.
([90]) Komisijas Lēmums SA 38364, kopsavilkuma paziņojums, publicēts OV C 233, 18.7.2014., 1. lpp.
([91]) 1973. gada 12. jūlija spriedums lietā C-70/72 Komisija/Vācija, EU:C:1973:87, 13. punkts.
([92]) 1994. gada 14. septembra spriedums apvienotajās lietas C-278/92, C-279/92 un C-280/92 Spānija/Komisija, EU:C:1994:325, 75. punkts.

konkurentiem tirgū, un ir atjaunota situācija, kāda bija pirms atbalsta maksājuma ([93]). Saskaņā ar šo judikatūru Regulas (EK) Nr. 659/1999 14. panta 1. punktā noteikts: "kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja (..)".

(155) Prasītāji apgalvoja, ka viņiem bija tiesiskā paļāvība attiecībā uz to, ka saskaņā ar VĀR 24 piešķirtie stimuli ir likumīgi un ka viņi var gūt labumu no šiem stimuliem līdz paredzētā termiņa beigām, proti, 2009. gada 1. aprīlim. Šajā saistībā Komisija norāda, ka Regulas (EK) Nr. 659/1999 14. panta 1. punktā ir arī precizēts, ka "Komisija neprasa atbalsta atgūšanu, ja tas būtu pretrunā ar kādu [Savienības] tiesību vispārēju principu". EST ir atzinusi, ka tiesiskās paļāvības aizsardzības princips ir šāds Savienības tiesību vispārējs princips. Tomēr Komisija neuzskata, ka prasītāji var pieprasīt šādu tiesisko paļāvību.

(156) Saskaņā ar EST judikatūru, ja vien nav izņēmuma apstākļu, atbalstu saņēmušiem uzņēmumiem principā nevar būt tiesiskās paļāvības par atbalsta likumību, ja vien tas nav piešķirts, ievērojot Līguma 108. panta 3. punktā paredzēto procedūru. EST savā jaunākajā judikatūrā ir norādījusi, ka tad, ja nav pietiekami precīzu garantiju, kas izriet no Komisijas – kurai ir ekskluzīvas tiesības atļaut Savienības dalībvalstīm piešķirt valsts atbalstu – pozitīvas darbības, kas ļauj saņēmējam uzskatīt, ka pasākums nav valsts atbalsts, izņēmuma apstākļi nevar attaisnot tiesiskās paļāvības aizsardzības principa piemērošanu, lai novērstu atbalsta atgūšanu, ja minētais atbalsta pasākums nav paziņots Komisijai ([94]). Patiešām pastāvīgā judikatūra ir tāda, ka uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu nevar atsaukties, neatsaucoties uz precīzu Savienības tiesību akta normu, un ka tai pretrunā esoša rīcība, ko veic par Savienības tiesību piemērošanu atbildīgās valsts iestādes, nevar saimnieciskās darbības subjektam radīt tiesisko paļāvību par to, ka tas gūs labumu no attieksmes, kas ir pretrunā minētai tiesību normai ([95]). Rūpīgam saimnieciskās darbības subjektam jāspēj pārliecināties, vai šī procedūra ir tikusi ievērota ([96]).

(157) Komisija norāda, ka attiecībā uz kompensāciju, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, ir jābūt pilnīgai skaidrībai, lai prasītājiem nerastos šaubas par to, ka Komisija pat pirms tam, kad minētais atbalsts tika piešķirts viņiem, pieņemot Nolēmumu un Rumānijas valsts tiesību aktus, ar ko Nolēmumam tika piešķirts juridisks spēks Rumānijas valsts tiesiskajā sistēmā, uzskatīja minētās kompensācijas maksājumu par nelikumīgu un nesaderīgu valsts atbalstu. Par šo nostāju 2009. gada 20. jūlijā tika skaidri informēta Šķīrējtiesa un prasītāji.

(158) Attiecībā uz prasītāju apgalvojumu, ka viņiem bija tiesiskā paļāvība, ka VĀR 24 ir likumīgs un paliks spēkā līdz 2009. gada 1. aprīlim, Komisija atgādina, ka šā lēmuma pamatā vispirms ir kompensācijas maksājums, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, nevis VĀR 24. Tomēr pilnīguma labad Komisija piebilst, ka prasītāji nevar pamatoti atsaukties uz tiesisko paļāvību, kas skar minētās shēmas spēkā esību un pastāvēšanu līdz 2009. gada 1. aprīlim. Kas attiecas uz šo shēmu, tā bija nevis Komisija, bet Rumānijas Konkurences padome, kas, pamatojoties uz ES un Rumānijas Asociācijas padomes Lēmumu Nr. 4/2000 un Rumānijas likumu Nr. 143/1999 par valsts atbalstu, bija atbildīga par valsts atbalsta piešķiršanas uzraudzību un atļaušanu pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai. Šajā saistībā Komisija norāda, ka Rumānijas Konkurences padome tika informēta par VĀR 24 (ņemot vērā VĀR 75 paredzētos grozījumus) un ka 2000. gada 15. maija Lēmumā Nr. 244/2000 Rumānijas Konkurences padome konstatēja, ka šie stimuli ir nesaderīgs valsts atbalsts. Kā paskaidrots 133. apsvērumā, tas bija pēc minētā lēmuma pieņemšanas, t. i., 2000. gada 1. jūnijā, kad uzņēmums *S.C. European Food S.A.* ieguva PIS, kas deva tam tiesības saņemt valsts atbalstu saskaņā ar shēmu, kura izveidota ar VĀR 24. Tomēr, kā paskaidrots 134. apsvērumā, tas nenozīmē, ka atbalsts tika piešķirts minētajā datumā.

(159) No minētā izriet, ka tajā laikā, kad *S.C. European Food S.A.* tika piešķirts nelikumīgs valsts atbalsts, ko nodrošināja VĀR 24 (tas jebkurā gadījumā bija pēc 2000. gada 1. jūnija), šim uzņēmumam noteikti bija jāzina par Rumānijas Konkurences padomes 2000. gada 15. maija lēmumu, kurā deklarēts, ka VĀR 24 stimuli ir nesaderīgs valsts atbalsts. Turklāt šim uzņēmumam bija jāzina arī par Eiropas nolīgumu, kas stājās spēkā 1995. gada 1. janvārī, un Rumānijas Likumu Nr. 143/1999 par valsts atbalstu, kas stājās spēkā 2000. gada 1. janvārī, kuros abos bija noteikts, ka Rumānijai ir aizliegts piešķirt valsts atbalstu un ka Rumānijas Konkurences padomei ir tiesības atļaut piešķirt jaunu valsts atbalstu. Saskaņā ar to, ka Konkurences padome šādu atļauju nebija devusi, un saskaņā ar EST judikatūru, kuru piemēro, pamatojoties uz 1995. gada Eiropas nolīguma 64. pantu, ES un Rumānijas Asociācijas padomes Lēmuma Nr. 4/2000 īstenošanas noteikumu 1. pantu un *acquis communautaire*, uzņēmumam *S.C. European Food S.A* nekad nav bijusi tiesiskā paļāvība attiecībā uz to, ka stimuli, kas piešķirti saskaņā ar VĀR 24, ir saderīgs

([93]) 1999. gada 17. jūnija spriedums lietā C-75/97 Komisija/Vācija, EU:C:1999:311, 64. un 65. punkts.
([94]) 2005. gada 15. decembra spriedums lietā C-148/04 *Unicredito Italiano*, EU:C:2005:774, 104.–111. punkts.
([95]) 2007. gada 4. oktobra spriedums lietā C-217/06 Komisija/Itālija, EU:C:2007:580, 23. punkts un tajā minētā judikatūra.
([96]) 1990. gada 20. septembra spriedums lietā C-5/89 Komisija/Vācija, EU:C:1990:320, 14. punkts.

valsts atbalsts neatkarīgi no Rumānijas valdības turpmākajām darbībām pēc Lēmuma Nr. 244/2000 pieņemšanas. To pašu pamatojumu acīmredzami var attiecināt uz uzņēmumiem *Multipack* un *Starmill*, kuri PIS ieguva tikai 2002. gada 17. maijā – divus gadus pēc tam, kad tika pieņemts Lēmums Nr. 244/2000. Tādējādi prasītāji pat nevar pienācīgi atsaukties uz tiesisko paļāvību par to, ka VĀR 24 ir likumīgs valsts atbalsts, ko Komisija uzskata par neatbilstošu šā lēmuma mērķiem.

(160) Tādējādi Rumānijai ir jāatgūst visi kompensācijas maksājumi, ko Šķīrējtiesa piesprieda prasītājiem, jo minētie maksājumi ir nelikumīgs un nesaderīgs valsts atbalsts. Tā kā šie pieci prasītāji kopā ar citiem attiecīgajiem *EFDG* uzņēmumiem veido vienu ekonomisku vienību (skatīt 91. apsvērumu), tad viņi ir kopīgi atbildīgi par to, lai Rumānijas valstij tiktu atmaksāts valsts atbalsts, ko katrs no viņiem ir saņēmis. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 14. panta 2. punktu atbalsts, kas jāatgūst saskaņā ar atgūšanas lēmumu, ietver procentus, kuri aprēķināti pēc atbilstīgas likmes, ko nosaka Komisija. Procenti maksājami no dienas, kad nelikumīgais atbalsts nodots saņēmēja rīcībā, līdz tā atgūšanas dienai. Regulas (EK) Nr. 659/1999 14. panta 3. punktā paredzēts, ka atgūšanu veic nekavējoties un saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos noteiktajām procedūrām, ja tās nodrošina tūlītēju un efektīvu Komisijas lēmuma izpildi. Šajā nolūkā un gadījumā, ja ir sākts izskatīšanas process valsts tiesā, attiecīgās dalībvalstis, neskarot Savienības tiesību aktus, veic visus vajadzīgos pasākumus, kas iespējami to attiecīgajās tiesību sistēmās, tostarp pagaidu pasākumus.

(161) Šajā saistībā Komisija norāda, ka Rumānija jau ir kompensējusi summu RON 337 492 864 (aptuveni EUR 76 miljonu ([97])) apmērā, dzēšot nodokļu parādus vienam no prasītājiem, proti, uzņēmumam *S.C. European Food S.A.* Turklāt Komisija norāda, ka 2015. gada 5. janvārī tiesu izpildītājs konfiscēja Rumānijas Finanšu ministrijai RON 36 484 232 (aptuveni EUR 8,1 miljonu ([98])), pēc tam vienādās daļās pārskaitīja trim no pieciem prasītājiem RON 34 004 232 (aptuveni EUR 7,56 miljonus) un atlikušo summu paturēja kā kompensāciju par izpildes izmaksām. Laikposmā no 2015. gada 5. februāra līdz 25. februārim tiesu izpildītājs apķīlāja Finanšu ministrijas banku kontos papildu RON 9 197 482 (aptuveni EUR 2 miljonus) ([99]). Turklāt Komisija ņem vērā to, ka Rumānijas iestādes ir brīvprātīgi pārskaitījušas summu RON 472 788 675 (aptuveni EUR 106,5 miljonu ([100])) apmērā (tostarp tiesu izpildītāja izmaksas RON 6 028 608 apmērā) uz bloķētu kontu, kas atvērts piecu prasītāju vārdā. Šīs summas, kā arī visi turpmākie ar Nolēmuma izpildi saistītie maksājumi, kas ir veikti vai tiks veikti prasītājiem, Rumānijai ir jāatgūst. To ievērojot, Komisija

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Kompensācijas maksājums, ko Starptautiskā Investīciju strīdu izšķiršanas centra (*ICSID*) aizgādnībā izveidotā šķīrējtiesa lietā Nr. ARB/05/20 *Micula un citi pret Rumāniju* ([101]) ar 2013. gada 11. decembra nolēmumu piesprieda vienai ekonomiskai vienībai, kura ietver *Viorel Micula, Ioan Micula, S.C. European Food S.A., S.C. Starmill S.R.L., S.C. Multipack, European Drinks S.A., Rieni Drinks S.A., Scandic Distilleries S.A., Transilvania General Import-Export S.R.L.* un *West Leasing S.R.L.*, Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē uzskatāms par valsts atbalstu, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

2. pants

1. Rumānija neizmaksā nevienu nesaderīgu atbalstu, kas minēts 1. pantā, un atgūst jebkuru nesaderīgu atbalstu, kurš minēts 1. pantā un kurš jau izmaksāts kādam no subjektiem, kas veido vienu ekonomisku vienību un kas gūst priekšrocības no minētā atbalsta saistībā ar daļēju Šķīrējtiesas 2013. gada 11. decembra nolēmuma īstenošanu vai izpildi, kā arī jebkādu atbalstu, kurš izmaksāts kādam no subjektiem, kas veido vienu ekonomisku vienību un kas gūst priekšrocības no minētā atbalsta saistībā ar turpmāku Šķīrējtiesas 2013. gada 11. decembra nolēmuma īstenošanu, un par kuru Komisija nav informēta vai kurš tiek izmaksāts pēc šā lēmuma pieņemšanas dienas.

2. *Viorel Micula, Ioan Micula, S.C. European Food S.A., S.C. Starmill S.R.L., S.C. Multipack, European Drinks S.A., Rieni Drinks S.A., Scandic Distilleries S.A., Transilvania General Import-Export S.R.L.* un *West Leasing S.R.L* ir kopīgi atbildīgi par to, lai tiktu atmaksāts valsts atbalsts, ko katrs no viņiem ir saņēmis.

([97]) Skatīt 7. zemsvītras piezīmi.
([98]) Skatīt 38. zemsvītras piezīmi.
([99]) Skatīt 38. zemsvītras piezīmi.
([100]) Skatīt 40. zemsvītras piezīmi.
([101]) *ICSID* lieta Nr. ARB/05/20, *Ioan Micula, Viorel Micula, SC European Food SA, SC Starmill SRI, SC Multipack SRL* pret Rumāniju, 2013. gada 11. decembra galīgais nolēmums.

3. Atgūstamas ir tās summas, kas izriet no 2013. gada 11. decembra nolēmuma īstenošanas vai izpildes (pamatsumma un procenti).

4. Atgūstamajām summām pieskaita procentus par laikposmu no dienas, kad atbalsts nodots saņēmējiem, līdz to faktiskās atgūšanas dienai.

5. Rumānija norāda precīzus datumus, kad valsts atbalsts nodots attiecīgo saņēmēju rīcībā.

6. Procentus aprēķina pēc salikto procentu formulas saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 ([102]) V nodaļu.

7. Rumānija nodrošina to, ka, sākot no šā lēmuma pieņemšanas dienas, netiek veikti nekādi turpmāki maksājumi saistībā ar atbalstu, kas minēts 1. pantā.

3. pants

1. Šā lēmuma 1. pantā minēto atbalstu atgūst nekavējoties un efektīvi.

2. Rumānija nodrošina šā lēmuma īstenošanu četru mēnešu laikā no tā paziņošanas dienas.

4. pants

1. Divu mēnešu laikā pēc šā lēmuma paziņošanas Rumānija Komisijai iesniedz šādu informāciju:

a) atbalsta kopējo summu, ko saņēmis katrs subjekts, kurš minēts šā lēmuma 1. pantā;

b) sīku aprakstu par pasākumiem, kas jau veikti un paredzēti, lai izpildītu šo lēmumu;

c) dokumentus, kas apliecina, ka atbalsta saņēmējiem ir pieprasīts atmaksāt atbalstu.

2. Rumānija līdz 1. pantā minētā atbalsta atgūšanas beigām informē Komisiju par šā lēmuma izpildei noteikto valsts pasākumu īstenošanas gaitu. Pēc Komisijas vienkārša pieprasījuma tā nekavējoties sniedz ziņas par pasākumiem, ka jau veikti un ieplānoti, lai izpildītu šo lēmumu. Tā arī sniedz sīku informāciju par atbalsta un atgūšanas procentu summām, ko saņēmēji jau atmaksājuši.

5. pants

Šis lēmums ir adresēts Rumānijai.

Briselē, 2015. gada 30. martā

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Margrethe VESTAGER

([102]) Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regula (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.).